

(BERDAN'IN) Milliyetçi ve siyasî karakteri

Yayın hayatına atılan her yeni gazete, her yeni dergi, umumiyetle her yeni eser; iş hayatına atılan her yeni firma gibi kendini tanıtmak zorundadır. Bu tanıtmanın başlığı ve şekli ne olursa olsun, orada; "Niçin çıkıyoruz?," "Neyiz?," ve "Neler yapacağız?," gibi sorular, eser ve işin mahiyetine uygun bir şekilde, ekseriya iddialı bir ifade ile cevaplandırılır. Fakat bu cevapların doğruluğuna inanabilmek için iş veya eserin bir bütün olarak tetkikine ve zamana ihtiyacı vardır.

Üzerinde "Senenin en muazzam aşk ve ihtiras filmi," yazılı bir afişe bakarak, filmin hakikaten öyle olduğuna inanmak nasıl mümkün değilse, nihayet bir reklam ve propagandadan ibaret olan başlık ve başlangıçların giyimli kuşamlı, süslü püslü edasına inanmakta öylece mümkün değildir.

Onun içindir ki, biz, Berdan'ın okuyucularımıza bir bütün olarak takdim ediyor, günün icaplarına uymak için bastırıp dağıttığımız afiş ve el ilanlarımızı başka bir şey eklemek istemiyoruz.

Yalnız, milliyetçi ve siyasî karakterimizin ana hatlarını çizmeyi ve bütün neşriyatımızın buna göre ayarlanacağını belirtmeyi muhtemel istifhamların silinmesi bakımından lüzumlu buluyoruz.

Unutmamak lazımdır ki hayat bir mücadeledir. Bu mücadeleye fikren ve bedenen katılabilmek için, fikri ve bedeni daima faal bulundurmamak ve bunları en lüzumlu yerde en faydalı bir şekilde kullanmak gerektir. Milliyetçi bir ruhla idare edilecek olan Berdan; "Hayat," kelimesiyle "Türk Milleti," nin hayatını "Fikir," kelimesiyle "Milliyetçilik fikri," ni "Beden," kelimesiyle de "Türk gücü," nü daima en büyük varlık, en ateşli sevgi ve en mukaddes duygu olarak

Günün Siyasî Olayları

Demokrat Parti ikinci büyük kongresi, bu kongrede alınan kararlar, hükümetin nerettiği beyanname ve Celâl Bayar'ın verdiği cevap günün konusu olarak devam etmektedir.

Yurdun muhtelif bölgelerindeki tarafsız müşahitlerin kanaatlarından edindiğimiz intibaha göre :

1 — Demokrat Parti Yönetim kurulunun gongreye sunduğu raporda, 21 Temmuz hadiselerinin tekrarı halinde ne yapacağız, şeklindeki soru ile bazı delegelerin bu soruya verdikleri cevapta pek aşırı bir şekilde konuşmuş olmaları iyi karşılanmamıştır.

Diğer taraftan Celâl Bayar'ın tenkitlere ve cevaplara verdiği karşılıkta, gongre ekseriyetinin düşüncelerine tercüman olarak, demokrasi gelişiminde Demokrat Partinin kanun yollarıyla neticeye gideceğini belirmediği iyi karşılanmamış ve kâfi bir teminat olarak kabul edilmiştir.

2 — Hükümetin, D.P. kongresinin elektrikli bir hava içinde cereyan edipine ve bazı müfritlerin cidden aşırı olan konuşmalarına bakarak, Partiyi ihtilâl ve isyan müşevviki olarak gösteren beyannameyi hoş görülmemiştir.

D. P. Yönetim kurulu raporunda tahrir edici bir soru

benliğinde yaşatacak; düşmanlarının karşısında eğilmez bir baş, bükülmez bir kol, geçilmez bir kale olarak dikili kalacaktır.

Siyasî görüş ve düşüncülerinde, bir bütün olarak, hiç bir zümrenin ve hiç bir siyasî teşekkülün organı olmayacak, ne maddi ne de manevi hiç bir tesir, onun sağlam karakterinde iz bırakamayacaktır. Emin olun Milletle benimsenen şeyler Berdan'ın benimsediği şeyler olacak, o Milletle beraber gelecek, Milletle beraber ağlayacaktır.

Berdan şahsın veya zümrenin mali değil Millet'in mali olacaktır.

Berdan

bulunmasına ve bir kısım delegelerin yersiz konuşmalarına rağmen, Celâl Bayar'ın bunları reddetmiş ve ittifakla başkan seçilmek suretiyle görüşüne iştirak edilmiş olması bir hakikatken, Hükümetin böyle bir beyanname neşri fazla görülmüştür.

3 — Hükümet beyanname-sine Celâl Bayar'ın verdiği cevabı daha kat'i bir ifade taşımakta ve beyannameye belirtilen isnatlar reddedilmektedir.

Suriye Cumhurbaşkanı Türkler aleyhindeki gösterileri yasak etti

Yedi yıl müddetle Suriye Cumhuriyetine seçilmiş bulunan Mareşal Hüsnü Zaim'in Türk gazetecilerini davet ederek dostane beyanatta bulunduğu malumdur.

Hususi surette haber aldığımız göre : Mareşal, Suriye istiklâl yıldönümü bayramlarında merhum Cemal Paşayı ve dolayısıyla milletimizi istihdaf ederek yapılan şümayişleri yasak etmiştir.

BANA GÖRE

BERDAN Ailesi

Bundan 21 yıl önceydi. Yenimersin gazete ve matbaası sahibi Fwat Akbaşlı Tarsusta Adalet binasının karşısında ortaklaşa bir kitap ve kırtasiye mağazası açmıştı. Akbaşlı yaptığımız mukavelelerin bir maddesinde "Tarsus" gazetesinin Mersinde basılıp Tarsusta çıkarılması kaydı vardı. Demek ki Tarsusta bir gazete çıkarmak ölküsünün bende en az 21 yıllık bir mazisi var. Onun için, bugün "BERDAN"ın etrafında çevrelenen gençler Tarsusta bir gazete çıkarmak fikrini öne sürdükleri zaman hemen benimsedim.

"BERDAN," dedim: MİLLİYETÇİ prensiplerden müphem olacaktır. Bu teklifim etrafında hemen kenetlendiler. Çünkü, onlar da benim gibi Türk milleti için tek çıkar yolun "Milliyetçilik" olduğuna inanmışlardır. Bu inancı bir meş'ale gibi başımız üzerinde taşıyacağız. Delikanlılar dedim: şahsiyattan elhazer... "Ben, sen, o yok; biz varız," dediler.

Tarsusta iki gazete daha çıkıyor, dedim. "Gütek" ve "Sicil" in başımız üstünde yerli var dediler. Yaha dedim evlatlar, bu yol çapraşkıdır. Zordur, çetindir, sarpıtır. Eğriyi yazsanız karakterinizi sığmaz. Doğruya yazarsanız gücenenler çok olur; gelin vakit varken dönün!

Zorluğu azmimizle-evel Allah-yeneriz. Doğruya yazacağız. Ağabeylerimiz, amcalarımızdan bize sinirlenener olacak belki.. Fakat, iyi niyetimizi bildikleri için, çalışmalarımızı takdirle karşılayacaklardır. Ya şu "ırkçılık" bahsetlerinde düşüncemiz, dedim. Elcevap : Ötekü: yurdun ve milletin selâmetine hizmettir. İyiye, güzele, doğruya karşı beslediğimiz takdir duygusu, kötünden, eğriden, çirkinden nefretimizin saiki'dir; dediler.

Dedim, dediler. Düşündüm, Dava haklı ve mukaddes, ölkü aziz ve muhteremdi. Güzel Tarsusumuzun ise gerçekten, dürüst ve rıyasız görüşlere yer ve recek bir organa ihtiyacı vardı.

Son bir söz "BERDAN çatısı" dar ve kıfayetsiz, buna mukabil bütün Tarsusu içine almak istiyen "BERDAN Ailesi" kalabalık ve keşafetlidir, dedim. Son bir cevap: "Gönüller bir olsun," dediler.

O halde, hadi bakalım BERDANLILAR iş başına. AKSAY

Ramazan Sohbetleri

Yazan: Kâzım Dumancı

Kıymetli okuyucularım.

Yayın hayatına yeni atılan Berdan gazetesine başarılar ve uzun ömürler diler, asıl konumuza geçmeden önce, sütunlarında bana da bir yer ayırmak lutfunda bulunan arkadaşlarıma teşekkür ederim.

"Ramazan sohbetleri", başlığı altında ve ramazan ayı devamınca dört makale halinde çıkacak olan bu yazımda; ramazan ayının faziletini, bu ayda yapılması lâzımgelen dini vazifeleri ve oruç farızasını aklımın erdiği, kaleminin yettiği kadar izah etmeğe çalışacağım. Tevfik ve hidayet yalnız Allah'tandır.

Ramazan kelimesinin lügat mânâsı: "Temizlik, yakmak ve keskinlik"tir. Dini anlamı ise, günahları yakıp yok etmek ve Allah'a muzaf olmak olarak gösterilmiştir. Peygamber Efendimiz bu mübarek ayı "Evveli rahmet, evsati mağfiret, ahiri de ateşten kurtulmak"tır diye tavsif buyurmuşlardır. Diğer bir hadisinde de "Kim ki ramazana saygı gösterir, ramazan orucunu tam bir iman ile ve mükâfatını yalnız Allah'tan bekliyerek tutar ve korunması lâzım olan şeylerden korunursa geçenmiş günahları mağfiret olunur..", buyurmuşlardır ki, yukarıdaki mânalara uygundur.

Biz müslümanlarca bu ayın fazileti pek fazladır. Çünkü, Âlemlere rahmet olan ve kâinatın efendisi bulunan Hazretî Muhammet (Aleyhisselâm) ya ilâhî tecelli bu ayda vuku bulmuş, Beşeriyet için hidayet ve saadet güneşi olan Kur'an-ı Kerim bu ayda nazil olmuş, İslâmın beş esasından biri olan oruç farızası için Cenabı Hak bu ayı tahsis buyurmuştur. Ve nihayet bin aydan hayırlı olduğu Kur'anı Kerimle sabit olan (Kadir) gecesinde bu ayın içindedir. Bundan dolayıdır ki, beşyüz milyon müslüman her yıl, bu mübarek ayı dini bir heyecanla karşılar. Ellerinden geldiği ve gücünün yettiği kadar ibadetle, hayır ve hasenat yapmakla geçirirler.

Ramazan ayı denildiği zaman, hatırlamaya ilk gelen şey: Beşeriyet için yüksek bir medeniyet ve saadet kaynağı olan o büyük kitabı mübinin, Hira (Devamı Dördüncüde)

ŞEHİR YURT DÜNYA HABERLERİ

Ş Raman petrol havzasında sondajlara devam edilmektedir. Henüz bitirilmiş olan 12 numaralı kuyunun. istihsale açılmış olan 8 ve 9 numaralı kuyulardan daha verimli olacağı ümit edilmektedir.

Ş Adananın Ali Hocalı ve Ağakara mevkilerinde petrol sandağı yapılmak için girilen hazırlıklar bitmek üzeredir. Sondaj makinaları ve malzemesi bu günlerde İskenderun'a gelmiş olacaktır.

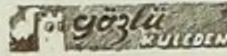
Ş Basın, yayın ve turizm umum müdürlüğü teşkilât ve vazifelerine ait kanun 1 Temmuzdan itibaren yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Ş Kozlu maden sahasının 300 katının kömür istihsaline hazırlanmasını temin için 28 Ha-

ziranda Amerikan Goldon Hamilton firmasıyla Etibank arasında bir mukavele imzalanmıştır. Bu münasebetle bir konuşma yapan, Firma sahiplerinden Mr. Goldon Hamilton: şirket gayesinin yalnız inşaatla uğraşmak değil aynı zamanda personel yetiştirmek olduğunu inşaat altı ay zarfında başlanacağını, bu iş için 25 milyon Türk lirası sarfedileceğini ve bunun 5,300.000 dolarının Marşal yardım planından ödeneceğini belirtmiştir.

Etibank umum müdürü Ferit Nazmi Gürmen de bu hususta bir konuşma yaparak: (Bu inşaatın bitiminden sonra, kömür istihsaline ve işçi randımanı iki misli artacak ve ma-

Devamı Dördüncü Sahifede

Merasmim Kitası

İnsanın tamamlayıcı vasıflandıran birinin de,ecessüs olduğuna göre, her yeniliğin daha büyük bir merakla tetkike uğrayacağını kabul etmek lâzım gelecektir.

O halde haklı olarak Berdan'ın bu ilk sayısında dolaşan arayışlığın, sütunumuzla ismi arasında bir münasibet bulmağa çalışacaktır. Sizleri üzmeden izah edelim.

Gözlü kule; geçmiş bir medeniyetle şöretli bir aşkın efsanelerini, tarih safhelerinde zamanımıza kadar taşındığından siz de, maddi ve manevi yüksekliğiyle bu tarihsel abideyi bu günkü olayların da tetkikinde bir üs olarak kullanmak ve bu suretle hatıraına hürmet etmek için köşemize oturtmuş bulunuyoruz.

İsabetimiz hakkındaki notu takdirimize tevkederek buradan hadisa ta bakalım

Artık, telefonun otomobillerde bile kullanıldığını, Afrika'da Belçika Kongosunun en üca bir köyünde dahi elektrik içinin arızasız olarak idare edildiğini, hatta, dünyanın bir kaç saat içinde dolaşılacağını iştikçe insan, gözünü gayri ihtiyarı Tarsusumuza çevirerek; bir çok yerlerde duvar diplesinin kokudan pislikten çekilmez birer helâ haline getirildiğini, istasyon caddesinde akşam üzeri hava almağa çıkanların, sür'atle giden otomobillerin tozundan, bozuk motor-sikletlerin gürültüsünden bizar

geldiklerini, Mersinden Tarsusa kadar dakikalarca rötâr yapan sür'at katarlarımızı ve nihayet İskenderun - Tarsus yolunu dört beş günde alabilen marşandizlerimizi, acele bir iş için yarım saatte derhal buluverdiğimiz santralimizi; bu işlere memur olanların vazifelerini niçin yapmadıklarını, şu halde neye yaradıklarını düşünürken aklıma şu fikra geldi:

Vaktiyle; gösterişe pek meraklı bir kralın gayet güzel teçhiz edilmiş, pırlı pırlı giydirilmiş bakımlı askeri varmış! Bu kit'anın saray muhafızlığındaki tantanası, merasimlerdeki göz alıcı intizamı dilere destan olmuş. Olur a, bir gün memleketini düşman tehdit eder. Derhal saraya gelen icalî devletle kiral arasında şu muhabere cereyan eder:

— Devletlum, düşman hududumuzda. Emir buyurun ordu harekete geçsin.

— Halk ne güne duruyor? Derhal tertibat alın!

— Şu anda halk nasıl müdafaa edebilir, efendimiz? Başkumandanınıza emir veriniz.

— Yani askerlerimi cepheye mi yollamamı istiyorsunuz? Onlar giderse benim merasimim ne olacak? Onlar benim merasim kit'alarımdır, merasim, demiş..

Nirengi

KARAGEÇİT

Suyu Bende Çevirirken

Bu suntuña Karageçitten adını vermekteki maksadımız, Karageçidin, Berdan ırmağının kadincık üzerindeki bir mevkiin adı oluşudur. Böylece Karageçit Berdan ırmağı üzerinde nasıl bir mevki oluyorsa, Berdan gazetesinin bir köşesini yine böylece işgal etmiş bulunuyor.

Namrun yaylasına yeni yoldan gidenler Karageçidi, Kadincık üzerindeki zarif köprüsile pek iyi tanırlar. Vaktiyle yayaların ve atlıların geçmesi için inşa edilmiş olan bu köprü, şimdi, iskeleti ve çigirleri çelikten ve ateş teneffüs eden binlerce kilo ağırlığındaki nakil vasıtalarının binlerce kiloluk yükleriyle birlikte geçmelerine sırt vererek tahammül etmektedir. Onun bu hali eskilerin yaptığı işlerle yenilerin yaptığı işleri kıyas etmekte güzel bir misal teşkil ediyor.

Bize gelince, değirmenimizin kapısından, gelip geçenleri görüp seyrederken, Karageçidin dik yamaçlarına tırmanmak isteyenlere motorlarının arızasız ve frenlerinin sağlam olmasını anlamayanların ve iyi idare bilmiyenlerin sözüne inanıp arabalarına binmemelerini; avlanmağa geleceklerin kurtlar gibi bulanık havayı; sevemmelirini hele bulanık suda balık avlamalarını; naçizane tavsiyede bulunmayı bir borç sayarız. Arada sırada değirmenimize uğruyacakların, yeni yaptırdığımız bende güvenererek, buğday veya çavdarlarını ince ve yumuşak bir surette öğütmek de vazifemizdir.

Bu gaye ile Karageçitte gördüklerimizi Berdanın akışı kadar tabii bir tarzda nakle çalışacağız. Değirmencinin istediği sayın okuyucularının takdir ve ragbetini kazanabilmektir.

Değirmenci

Ankara gemisi geldi

Deniz yolları tarafından Amerikadan satın alınan altı yolcu gemisinden ilki olan "Ankara", yolcu gemisi 28 Haziranda İstanbul limanına gelmiştir.

8 Temmuzdan itibaren batı Akdeniz seferlerine başlayacak olan gemi kütüphane ve yemek salonu, bar ve satış mağazaları ile göze çarpan bir güzelliğe sahiptir. 403 yolcu akladılabilecektir..

Bu gemi ile birlikte alınmış olan Trabzon, Giresun ve Ordu ile 10000 tonluk Tarsus gemisinde bu ay içinde Amerikadan hareket etmiş olacaktır.

Bağ-ı İrem

Bu köşede her hafta güzel bir parça bulacaksınız. İlk parça olarak, İngiliz edebiyatının en kudretli simalarından biri olan Rudyard Kipling'in çok beğenilen bir şiirini takdim ediyoruz.

Şayet hayatının bütün eserini mahvolmuş görüpte, onu hiç bir şey söylemeden tekrar doğrultabilirsen;

Yahut bunca senelik kazancını bir hamlede, hiç sesini çıkarmadan, ahedmeden kaybetmeye kadirsen;

Aştan çılgına dönmeksizin âşık olabilirsen;

İnsaflı elde bırakmaksızın kuvvetli olabilirsen;

Ve herkesin senden nefret ettiğini bildiğin halde kin bağlamaz, fakat savaşı ve kendini müdafaa edebilirsen,

Ahmakları kandırmak için, alçaklar tarafından değiştirilen kendi sözlerinin, yeniden kulağına erişmesine tahammül edebilirsen,

Ve kendin bir kelime yalan söylemeksizin, çılgın ağzıların senin hakkında yalan savurmalarına dayanabilirsen;

Halka kendini sevindirmekle beraber, vekarını da koruyabilirsen;

Halk olmakta devam ettiğin halde, kırallara yol gösterebilirsen;

Hiç biri seni kardeşçe sevmese, sen her dostunu kardeş sayabilirsen,

Asla şüpheli ve yıkıcı olmaksızın düşünmeyi, görmeyi, ve bilmeyi öğrenebilirsen;

Hülyanı kendine hakim kılmaksızın hayale ve sadece bir mütefekkir haysiyetiyle tefekküre dalabilirsen;

Hiddetten kudurmaksızın sert, tedbirden, ayrılmaksızın cesur, ne ahlâkı ne de ukulâ olmaksızın iyi ve filozof olmasın; becerebilirsen;

Şayet ikbalden sonra nîkmete düşer ve hayatın bu iki cilvesini de aynı güler yüze karşılayabilirsen;

Ve bütün etrafındakiler aklını ve cesaretini kaybettikleri zaman, sen kendi kafana ve yüreğine sahip olabilirsen;

O zaman kırallar, tanrılar, tâli ve zafer senin ebedî kölelerin olur.

Hatta kırallardan ve şereften daha iyisi var, o zaman öğün, tam bir adam olursun.

(1865 te Bombayda doğan Kipling meşhur İngiliz şair ve romancılarındandır.)

Bu köşe, size, kıymetli hocamız Hidayet Beyce'nin kalemiyle; her hafta Tarsus tarihinden bir sahife açacaktır.

Bu münasebetle kıymetli yardımlarını esirgemiyen değerli hocamıza gerek kendimiz, gerekse okuyucularımız adına bir defa daha teşekkür etmeyi ve saygılarımızı sunmayı borç biliyoruz.

Bu serinin ilk yazısını adını aldığımız Berdan nehrine tahsis edilmiştir.

Arapların soğukluğundan kinaye olarak "Berdan", adını verdikleri Tarsus çayına ilk adı "Karasu", dur. Şemsettin Sami bey "Kaamüs-ül Â'lâm", ında ("Cidnos", Tarsus kasabasının geçen "Karasu", yun ismi kadimdir.) demektedir ki İskender tarihinde "Cidnos", un Karasu manasına geldiği kaydedilmiştir. Anlaşıyor ki Karasu adı Yunan'ların Tar-

susna hâkim oldukları devrede, aynı manaya gelen "Cidnos", Arap istilasından sonrada "Berdan", kelimesiyle değiştirilmiştir. Milâdın ilk yıllarında, Tarsus darülfunununda tarih, coğrafya hocası olduğu bilinen Amasya'lı Strabon'un, suyunun velut olduğunu yani çocuk yapma hassası bulunduğu yazdığı Berdan; bundan 1400 yıl evveline gelinceye kadar şehrin ortasından geçmekteydi. Bu yatağın, şimdiki bentten başladığı ve halen mevcut hüyüklerin önünden, yeni mezarlığın batısından, Eskisaraydaki cetvele geldiği; eski hamam, Makam Camii minaresi ve yeni hamamın doğusunu takiben, Çıplak mahallesi kuzeyinden Gözlükulenin doğu hizasını takip kiple güneye büküldüğü ve Çatalkele köyü civarında Ay-

ŞEHİR SUYU

Serbest kürsü adını verdiğimiz bu sütun okuyucularımıza ayrılmıştır. Partili, partisiz her okuyucumuz, dilediği konular üzerinde, matbuat kanunu hükümleri dışına çıkmamak ve 200 kelimeyi geçmemek şartlarıyla dilediği şekilde yazı göndermekte serbesttir.

Bu yazılar sıraya konulacak ve günlük hayatla münasebetleri nazarı dikkate alarak suretiyle muntazaman yayınlanacaklardır.

Bu kürsünün ilk yazısı olarak adı ve soyadı dosyamızda mahfuz bir hemşerimizden aldığımız mektubu ve raporu aynen neşrediyoruz.

Aylardanberi Tarsus şehir suyu hakkında yapılan ve gazete sütunlarına da aksetmiş bulunan dedikodunun ne dereceye kadar doğru olduğunu anlamak maksadıyla, şehir suyu kaynağından usulü veçhile aldığım numuneyi, Adanada Nejat Rona Tıbbî ve hayati kimya laboratuvarında tahlil ettirmiştim.

Aldığım neticeyi efkârısummiyeyi aydınlatmak ve Belediyenin dikkatini çekmek için, bu mesele üzerinde hassasiyetle durmuş olan Sicil Gazetesine göndermek istiyordum.

Fakat Berdan Gazetesinin çıkmak üzere olduğunu ve bu raporun da, Sicilde çıkan bazı yazılar gibi, siyasi addedilebileceğini düşünerek size gön-

dermeyi uygun buldum.

Tekkiki ile nehrini rica eder saygılarımı sunarım.

Su tahlil raporu

Renk	Rekatsız
Manzara	Berrak
Lezzet	Normal
Nitrit	Var
Nitrat	Var
Amonyak	Yok
Sertlik (Fransız)	32
Uzvi maddeler	16 mg.

Yukarıdaki sonuçlar bulunmuş olup bu sonuçlara göre mezkûr numunenin nitrat ve nitrit ihtiva etmesi bakımından şüpheli su addedileceğini bildirir rapordur.

Kimyager
Nejat Rona

TARİHTE BERDAN

Hidayet Beyce

NO : 1

bulunmuştur.

Bütün bu haller, nehrin anayatağının şehir içinden geçtiğine kâfi delillerdir.

Tarsus Roma imparatorluğuna dahil bulunduğu zamanlarda, (M.S.527-563) yılları arasında, şiddetli yağmurlar ve karların birdenbire erimesi yüzünden Berdan taşmış ve şehir tamamen sular altında kalmıştır. Mühim hasar ve zararlara sebep olan bu hadise "Jüstinyen,"e bildirildiği zaman Jüstinyen, nehir yatağının şehir dışına alınmasını emretmiş, nehir şimdiki bend civarından yarılarak, hazırlanan bugünkü yatağına cevrilmiştir. Bu arada şehrin susuz kalmaması için nehirden üç kol alınarak bu günkü kanallar açılmış ve bu kanallara Jüstinyen kanalları adı verilmiştir.

naz'a döküldüğüne dair bir çok belirtiler bu gün bile mevcuttur.

1 — Yeni mezarlığın batısında 40 yıl evveline gelinceye kadar ayakta duran cesim köprüler.

2 — 1868 tarihinde, hayırsaver bir vatandaşın bıraktığı para ile Makam Camiine bir mihare yapılmak üzere, şimdiki miharenin bulunduğu yer açıldı, nehrin eski yatağı üzerine kurulmuş bulunan büyük köprülerden birine rastlanmış ve minare bu köprünün çok sağlam olan temellerinden biri üzerine inşa edilmiştir.

3 — Diğer taraftan yine kırk yıl kadar önce, eski tabakhane civarındaki bir koza mağazasında yapılan kazıda, müteaddit gözleri havi kemerler

Sahibi : Sami DURAL

Yazı işlerini fiilen idare eden :
Veyis EKENERİdare yeri : Şadırvanlı han hususi
daire - TARSUS

Berdan

Yıllığı : 5 Lira

Altı aylığı : 3 Lira

Sayısı : 10 Kuruş

Basıldığı yer : TÜRKEDOĞRU
Basımevi ADANA

Yeşil kurtla mücadele Şehir, Yurt ve Dünya

lazımdır. Şimdiden bazı çiç-
ler zehir saçan makineleri te-
darik etmişlerdir.

Ekip çalışmaları memnuniyete
değer olmakla beraber, bütün
çiftçilerimizin kendi kudretle-
rine göre zehir ve makinelerle
teçhiz edilerek seferber olma-
ları sayesinde kurt afetinin
en geniş ölçüdeki tezahürleri-
nin dahi önlenebileceği kana-
ati umumdur. Son günlerde
ovanın bazı köylerinde pembe
kurda da tesadüf edildiği öğ-
renilmiştir.

Ramazan sohbetleri

(Baştarafı İkincide)

dağında Hazretî Muhammet
(As) a vukubulan ilâhî vahyin
başlangıcıdır. İşte, sayın oku-
yucularım her bakımdan kâi-
natın rehberi hakikisi olan o
ilâhî tecellisinin bu gün 1381
inci ve oruçun farz olmasının
1366 ncı yıl dönümünü idrak
etmiş bulunuyoruz. Cenabı Hak
cümlemizi bu ramazan hürme-
tine sevsin, sevdirdiğin ve sevin-
dirsin.

Ramazan ayı hakkında ne
söylenirse azdır. Ve o, ne kadar
methedilse azdır. Çünkü, lâ-
yıkıyla kadrini bilmemize im-
kân yoktur. Hatırlama gelmiş-
ken şunu da söylemek isterim
ki, Cenabı Peygamber (Sa)
bir hadisinde : (Ramazan gel-
di? ramazan gitti demeyiniz.
Şehri ramazan geldi. Şehri ra-
mazan gitti deyiniz. Çünkü
ramazan Allah'ın isimlerinden
bir isimdir. "Esmâ-i hüsnadan-
dır," buymuşlardır. Bu hadis-i
nebeviden de anlaşılıyor ki,
ramazan şerifin kaderini bil-
mek bize göre pek güç ol-
makla beraber ehline de o
kadar kolaydır.

Kâzım Dumancı

Kanada'dan buğday ithal edilecek

Kurak bölgelerdeki Buğ-
day sıkıntısını önlemek üzere
Kanadadan 300.000 ton Buğ-
day ithal edilecektir. Bu
Buğdaylar Amerikaya krom
taşıyan gemilerimiz tarafından
memleketimize taşınacaktır.

Haberleri

(Baş tarafı ikinci sahifede)
liyet fiyatlarında yüzde kırk
nisbetinde bir azalma hasıl ol-
acaktır.) demiştir.

Ş Bundan 14 ay evvel yeşil
köy hava alanına inen bir Bul-
gar uçağında işlenen cinayeti
okuyucularımız hatırlasalar ge-
rektir.

O zaman İstanbul ikinci
ağırceza mahkemesinde muha-
keme edilen sanıkları hakkında
mahkeme: (Türk mahkemesinin
bakacağı bir suç görmemiş)
ve mevkuların tahliyesine kar-
rar vermişti.

Kararın savcılık tarafından
teyizi üzerine, yargıtay hük-
mü bozmuş ve sanıkların ye-
niden mahkeme edilmeleri
için dosyayı iade etmiştir.

Ş Adanada Çukurova istik-
lâl mücahitleri adile bir der-
nek kurulmuştur. Derneğin
gayesi bu mücahitler arasında
tesanüt kurmak ve yardımlaş-
mayı temin etmektir.

Demir perde arkasında yeni bir tasfiye başladı

Demir perde arkasından sı-
zan son haberlere göre Rus-
yada kitle halinde yeni bir
tasfiye yapılmakta ve bu tas-
fiye, Rus hükümetinde ve Pol-
it bürodaki değişikliklerle il-
gili görülmektedir.

Dikkat

Rontgen muayeneleri için uzak yerlere
gitmeğe lüzum kalmadı

Birinci sınıf dahiliye mütehas-
sısı Dr. Lütfi Kolukırmıklı, yeni getirdiği son sis-
tem RONTGEN cihazı ile muayenelerine
başlamıştır.

Günün her saatında hasta kabul edilir.

Adres: Kızılmurat mahallesi, Hasan Karamehmet apartmanı

Dikkat

Bakteriyolog - Doktor

Ali Menteşoğlu

Bulaşıcı ve salgın

HASTALIKLAR

Mütehas-
sısı

Adana Orodibek meydanı

Telefon 1180

Türkedoğru

Basımevi ajanlığı
faaliyete geçti. Şadırvanlı han

TARSUS

DOKTOR

Sırrı Aksoy

Birinci sınıf çocuk mütehas-
sısı

Kale Kapısı — M. Rifat Eczanesi Karşıtı ADANA

PHILIPS SAYIN MÜŞTERİLERİMİZE

Çoktanberi Sabırsızlıkla beklemiş oldu-
muz, 6-minyon lambalı ceviz möbleli yeni model
Philipsin Pili Radyoları gelmiştir. Diğer bü-
tün tip c njanlı ve akümülatörlü radyo-
larımızda mevcut olduğundan, Taksitle
ve peşinen satılmaktadır.

Dikkat: Lambaları yeni ve kullanılmamış
bir PHILIPS Radyosuna ancak Resmi acente-
sinden alabilirsiniz...

50 senelik bir tecrübe ve Mesainin Mahsulu olan
PHILIPSİN, "LEONARD.. Buz dolaplarımız gelmiştir.
Kolay kullanış, sağlamlık, az ceryan sarfiyatı, sessiz ça-
lışması, Motörünün kabili Tamir olması ve buna benzer
bir çok meziyetleri sayesinde: Bütün dünyada en büyük
ragbet kazanan "LEONARD.. buz dolaplarımız, 74,50 ayaktır.

Fiyatı 1135, lira olup, önden 235 lirası peşin geriye
kalan için her ay 100, lira taksitlidir...

Şık zarif dünyada tanınmış ve takdir edil-
miş olan Hakiki İngiliz çeliğinden yapılmış "RA-
LEIGH.. bisikletlerimiz gelmiştir, taksitle ve
peşin satılmaktadır...

Satış yeri :

Philips Radyoları Resmi Satıcısı :

Aziz Gürses

TARSUS

PHILIPS

ÇILGIN NEŞRİYAT

Hayasız, ahlâksız, vicdansız ve dinsiz bir neşriyat karşındayız. Başboş kudurmuş bir köpek kadar azgın, bir veba salgını kadar korkunç bir şekilde birligimizi parçalamaya, özümüzü çürütmeye çalışıyor. Adı "müsteşcen neşriyat", tir.

Yabancı yerlerden, yabancı ellerle idare edildiğinde şüphe olmayan bu neşriyatın, bugün arzettiği manzara şudur:

Yurt haricinde hazırlanıp, gizli eller ve gizli yollarla Yurda sokulan açık saçık, kaçık sapık dergiler.

Yurt dahilinde çıkan, adları bile insana korku ve ürperti veren sözde yerli gazete ve dergiler.

Sözlü ve canlı neşriyat olarak kabul edebileceğimiz bazı tuluat kumpanyaları, tiyatro turupları, manyetizm ve ispirizma üstadları, saz ve varyete heyetleri.

Bu üç tip müsteşcen neşriyatın şekli ne olursa olsun, hangi eller ve yollarla idare edilirse edilsin iki hedefe yönelmiş olduğu aşikâr.

Bunlardan birincisi, adı bir kazanç hirsına dayanıyor. Gaye hayvani hisleri galeyana getirmek için gazete, dergi veya sahneleri bir fahişe odası şeklinde idare etmek, bu suretlede keselerini doldurmaktır.

İkinci hedef, muhterem tuttuğumuz aile ve ahlâk teklüklerimizi baltalamak, fikri ve bedeni gelişmemizi fena yollara sevk, gençliğimizi tereddide götürmek ve bu suretlede komünizmin barınabileceği mezbeleyi hazırlamaktadır.

Nitice olarak aynı mel'un gayeye yönetilmiş iki mel'un proje.

Şekli ve gayesini kısaca belirttiğimiz bu neşriyatla nasıl mücadele edeceğiz?

Görüşümüze göre bunu iki kategoride mütalaa etmek lazımdır. Hükümet mücadelesi, halk mücadelesi.

Hükümet mücadelesi:
Gümrük kanunu hükümleri, yurda bu gibi dergileri sokan

gizli elleri kırmağa kâfidir. Elverir ki, bu gizli yol ve elleri bulmak kabil olsun.

Hangi gayeye yönetilmiş olursa olsun bu gibi neşriyatla mücadele ed-bilmek için elimizde iki kanun daha var. Kadın ticareti ve komünizmi yasak eden kanunlar.

Gaye bakımından, para hirsıyla yapılan neşriyatı, kadın ticaretinin başka bir şekli olarak mütalaa etmek mümkündür. Eğer bu konu ile ilgili kanunda noksanlar varsa tamamlayıcı maddeler eklemek veya bu gibi neşriyatı firenleyici ve önleyici tedbirlere tevessül etmek lazımdır.

Komünizm için zemin hazırlamak maksadıyla yapılan neşriyat ise, bununla ilgili kanunun şumulü dahiline girmektedir.

Müsteşcen neşriyatın üçüncü şekliyle mücadele ise daha basittir. Mahalli otoriteler, tuluat ve tiyatro maskesi altında yapılan kaleme alınmayacak herzedeleri, varyete adıyla yapılan baldır bacak müsabakalarını (kesimî? Kes! (100l.. 200l.. 500l.. 1000l..) kepaçlıklarını, ispirizma üstadlarının çıplak kadın ve afiş tebrübelelerini pek alâ ortadan kaldıracabilecek selâhiyete sahiptirler.

Halk mücadelesine gelince: Bu sahada daha verimli neticeler almak deha kolaydır. Ve bunun bir tek şek'i vardır. O da, çocuklarımızı, kardeşlerimizi, küçüklerimizi, bir baba, ağabey, öğretmen olarak kontrol altına almak, onları böyle şeyler okumak ve seyretmekten menetmektir.

Sorarım size, bir baba veya kardeş olarak hanginiz, oğlunuz veya kardeşinizin, ne okuduğunu merak, tetkik ve yasak ettiniz.

Eğer mücad loda esaslı bir netice almak lazımgeldiğine inanıyorsak, hareketimizi buna göre ayarlamak zorunda olduğumuzu unutmamalıyız.

Berdan

İnönü Yurt gezisinde

Hafta içinde Yurt gezisine çıkan Reiscumhur İsmet İnönü Sivas, Amasya, Tural, ve Tokat bölgelerinde tetkiklerde bulunmuşlar, ve Erzincan'a müteveccihen gezilerine devam etmişlerdir.

Keşbükü köprüsü yaptırılacak

Keşbükü köprüsünün inşası için gerekli hazırlıklar tamamlanmış bulunmaktadır.

Hafta içinde Valimiz Şefik Bicioğlu, davetliler ve civar köylülerin iştirakiyle Keşbükü de bir tören yapılmış ve köprü yeri tesbit edilmiştir.

İnşasına, köylülerimizde fiilen katılacağı köprü'nün otuz bin lira tutacak olan demir ve çimento masraflarını Şadi Eliyeşil üzerine almıştır.

Fedakâr köylülerimizi ve Şadi Eliyeşil'i tebrik ederiz.

BANA GÖRE :

KUVAYI MİLLİYE RUHU

«Milliyetçi» prensip ve esaslardan mühim olan BERDAN'ın bir vazife ve ölküsü de «Kuvayı Milliye ruhu» na taze ve diri tutmaktır.

«Kuvayı Milliye ruhu» ne demektir? Biz, bu küçük sultanımızda ve şu ufak yazımızda bunu ilmi veya nazari metodlara göre değil, hemşerilerimiz pek aşinası oldukları misallerle anlatmaya çalışacağız.

Bundan otuz yıl önceydi: yurdumuzun bir çok bölgeleri gibi şirin ve güzel Tarsusumuz da işgal edilmişti. Düşmanlarımız, dillerle ve işgalin muvakkat olduğunu söylüyorlar, fakat hareketlerle memlekette temelleşmeye çalışıyorlardı. Tarsus için için kaynayan bir kazan gibiydi. Bir gün işgal kuvvetleri rahmetli hancı Abdü efendiyi süngülemişlerdi. Dinine, milletine ve mukaddesâtına küfredilmesine tahammül edemiyen Abdü efendi, o anda bir arslan gibi kükremiş, ufak bir çakı ile bir manga askere karşı koymuştu. Süngülendi, fakat eğilmedi, yenilmedi.

Abdü efendiyi ateşliyen kuvvet neydi?

İkinci gün, dükkânlar kapanmış, halk stâhlanmış, ayaklanmış, hükümet meydanlığına ve paşa gazinosuna toplanmıştı. Homurtular, hancı Abdünün şahsiyetinde milli gurur ve izzeti nefsi süngülenen bir milletin müstevli kuvvete karşı isyanının ilk emareleriydi. Fransızlar bu ilk ferveranı, bir çok çartlara boyas ederek atlattılar.

O Milli hıncı anda bu milleti ateşliyen kudret neydi, nereden geliyordu.

Kaçkaç, göçgöç başlamıştı. «Yarın ne olacaktı?» bunu düşünmek kimsenin aklına gelmiyor, herkes kurtuluşu Toroslarda arıyordu. Top yok, tüfek yok, silah yok, para yok, ordu yoktu. Fakat içimizi ısıtan bir cevher, yolumuzu ıştan bir iman vardı. Bu imanın, bu cevherin adı neydi?

İşte şeref ve mukaddesâtımızı, vatan ve milletimizi sevmeye hissinden doğan ve bizi aynı kader birligine sahip vatandaşlar yapan bu kudretin adı «Kuvayı Milliye ruhu» dur.

BANA GÖRE : Türk, müslüman ve insan olarak bu vatan üzerinde hür ve müstakil yaşayabilmek için bu ruhu her zaman taze ve diri tutmalıyız.

AKSAY

TEŞEKKÜR

Gazetemizin çıkışı, Bölge-mizde çok yakın bir alâka ve sevgi ile karşılanmıştır.

Hemşerilerimizin bu yakın alâka ve sevgi tezahürleri, Berdanın duyulmuş bir arzu ve ihtiyaca cevap vermiş olması bakımından bizi bilhassa müteveccihen tebrik ederiz.

Bu vesile ile gerek yazıhanemize kadar zahmet ederek gerek gazete ve dergilerinin kıymetli köşelerinde yer ayırarak ve gerekse mektup ve tel tebrik temennilerde bulunan dostluklarına teşekkür ederiz.

Çorum Vapuru yandı

İstanbul limanında bulunan ve Karadeniz seyahatına hazırlanan Çorum Vapuru, ambarlarında çıkan yangın neticesinde yanmıştır.

Alınan haberlere göre elli altı vatandaş dumanlar arasında boğulmuştur. Yaralılar hastahane kaldırılmışlarsada kat'i netice henüz tesbit edilememiştir.

Ramazan Sohbetleri

Yazan : Kâzım Dumancı

11

(Perhiz, bütün devaların başıdır.)

Hız. Muhammet

Sayın okuyucularım:

Geçen haftaki yazımda Ramazan ayının faziletinden bahsetmiştim. Şimdi de bu ayda yapılması lazımgelen ve bu aya has olan ibadetlerimizden bahsedeceğim.

Bunlardan birincisi, İslamiyetin beş esasından biri olan oruç diğeri de terâvih namazıdır.

Oruç:

Oruç dinimizin azamî erkânından ve şer'î metnin en kuvvetli kanunlarından. Dili-mizde siyam ve savmın karşılığı olarak kullandığımız orucun lügat manası, nefsin men ettiği şeylerden, vevlevki bir söz dahi olsun imsâk etmek yani nefsi tutmaktır. Şer'î ve dîni manası ise; oruç tutmaya ehil il' insanın, tan yeri ağarmağa başladığı zamandan, güneş batıncaya kadar, Allah'a ibadet niyetiyle yemek içmek ve cinsi münasebetten nefsinin tutmaktır.

Ramazan orucu Peygamberimiz (S.A.) in Medeniye hicretlerinin ikinci yılında farz kılınmıştır. Bundan evvel Müslümanların Her ayda üç gün ve aşure orucu tuttukları rivayet olunmaktadır.

Kur'anı Kerimde sarahaten ve bir emri kat'i olarak yapılması bildirilen oruç farzı yalnız Muhammet ümmetine has bir keyfiyet değildir. Yine Kur'anı Kerimden anlıyoruz ki oruç bizden evvelki ümmetlere, yani Hazretî Ademden itibaren bütün peygamberlere ve onun ümmetlerine farz kılınmış beynelmîl dîni bir müessesedir.

Şurası da muhakkak olan bir hakikattir ki, biz Müslümanların orucu ile Nasranî ve yahudilerin oruçları bir değildir. Nasranî papazları ile yahudi hahamları, kendilerine farz kılınan orucun zamanla hem keyfiyetinde ve hem de kemiyetinde para mukabilinde esaslı değişiklikler yapmışlardır. Onların oruçları, halihazır oruçluktan çıkmış, ya bir takım yiyecek maddelerine perhiz şekline veya doğrudan doğruya vücuda ziyet şekline sokulmuştur. Halbuki İslamiyette oruç, insanın manevî ve

(Devamı Dördüncüde)

ŞEHİR YURT DÜNYA HABERLERİ

Ş Birinci ordu müfettişi orgeneral Nuri Yamut Kara kuvvetleri komutanlığına, Donanma komutanı oramiral Mehmet Ali Ügen Deniz kuvvetleri komutanlığına, orgeneral Zeki Doğan Hava kuvvetleri komutanlığına ve yüksek askerî şura üyesi orgeneral Asım Tınaztepe birinci ordu müfettişliğine tayin edilmişlerdir.

Ş Amerika genel kurmay başkanı Omar Bradley beyanatta bulunarak, Batı, Avrupa kararına uğradığı takdirde Amerikanın derhal harbe gireceğini söylemiştir.

Ş Londra büyükelçimiz Cevat Açıkalın İngiliz dışbakanı Bevinle yaptığı mülakatta Türkiyenin Avrupa konseyine üye olarak kabulü meselesini görüşmüştür.

Ş Üstün Başbakanı Tevfik Paşa Ammandan Şima hareket etmiştir. Buradanda İstanbul ve Londra'ya gidecektir.

Ş Çalışma Bakanlığı iş ve işçi bulma kurumu Adana merkez olmak üzere işçi Barındırma yurdunun bulunduğu Karşıyakada bir merkez ajanlığından başka Tarsus, Ceyhan, Hatay ve Niğde de dört ajanlık tesis etmiştir.

Ş Pariste bulunan Devlet Bakanı Cem'i Sait Barlas Marşal plânı Avrupa idarecisi Hariman ile görüşerek Türkiye'ye yeni yıl içinde yapılacak yardımın 112 milyona çıkarılmasını istemiştir.

Ş Kesme şeker yerine toz şeker imalının daha Ekonomik olduğu hakkında hazırlanan rapor yakında Bakanlar kurulunda görüşülerek bir karara bağlanacaktır.

Ş Yeni Emeklilik kanunu gereğince emekliye ayrılacak olanlardan gayri memurluklar (Devamı dördüncüde)

Dedüğü dedüktür

Şu günlerde gazetelerde fuşuyla mücadele edileceği, evvel emirde de umumi evlerin kapatılacağı haberi dolay-maktadır. Mücadele yerinde, fakin;

Tabii bir ihtiyacı zorla frenlemek mümkün mü? Cemiyet, terbiye ve telkinle bu hayattan kurtarılamız mı?

Kabul edelim ki, şimdi toplu bulundugu için, emniyet ve sabbat bakımından kontrol- lu olan yerleri kapattık. Pek tabii olarak bunlar da yaşayacak, fakat nerede? Buyurun mahallelere değil mi? Doğrusu yaman mücadele,

Bu demektir ki: ey bizim eserlerimiz geliniz, eli kolu bağlı durmayınız. Kontrollardan uzak, masum muhtilere sürüye kurt dalar gibi dahnız. Ağnıza düşüreceğinin safdillerle cemiyetinizi genişletmenin tam zamanı zira, koşunuz.

Büyük puntolu harflerle yapılan müjdeli ilanlar bile fuşu bu kadar teşvik eder mi?

Yalnız yakın bir geçmişte bu fikir Türkiyede tecrübe edilmiş, yangına körükle gidilmekten başka bir n-tice vermediği görülerek kısa yoldan dönülmüş, zannedirim tekrarı da temenni edilmemiştir.

Bir mecmuada "Buna inanamam mı?", başlığı altında okuduğumuz: 1200 s nesinde etrafa saldırmaları diye, papazlara birer ödül verildiği, Lüthi postoposu Heinrich öldüğünde 61 çocuğu olduğu 1414 den 1418 e kadar kilise içlimasının yapıldığı Konstanz'a 1500 kiralık kadın geldiği, hakikaten doğru ise, aziz peder dedikleri, dünyadan elini eteğini çekmişlerin hali bize ibretle tabiat kanunlarına karşı gelinemeceğini öğretmez mi?

Dilerim ki; bazı hadisata gebe olan içtimsi bünyemizi, hayırlı eser beklerken, bir "dedüğü dedüktür", le lohusa hummasına uğratıp büsbütün kaybetmek bahtsızlığına uğramıyalım.

Zira fıkrâ meşhur :

Vaktiyle bir balıkçıya; — Balığın dişini, erkeği nasıl belli olur? diye sormuşlar, — Yumurtasından, diye cevap vermiş. — Yumurtta zamanı değilse? — Kılıçından, — Balık pişmemişse? — Onu şu konağın aşçısına sorun.

Ahçı da meselenin içinden çıkamayınca :

— Paşaya soralım, der, — Paşa bunu ne bilir canım? denilince: — O, bilmez emme dedüğü dedüktür, cevabını verir.

Nirengi

KARAGEÇİT

Halk, partiler ve iktidar

İç siyasetimizde iktidarın değişmesi yolunda hayli mücadeleler olmuştur. İkinci cihan harbinden sonra yeniden gelişme gösteren ve iktidarı hedef tutan mücadeleler evvelkilere nazaran şu noktalarda ayrılmış bulunuyor:

Evvelki mücadeleler, şimdiki gibi, En küçük öylere kadar yayılmamıştı.

Evvelkiler komitecilikten silaha kadar her vasıtayı kullanmışlardı; şimdi ise tek yol seçim yoludur.

Onlar iktidarı mutlaka değişmesini istihdaf etmişlerdi; şimdi ise gaye, Millet irade ettiği zaman, iktidarın değiştirilebilmesi esası üzerinde toplanmıştır. İşte halkımızın bu görüş dahilindeki siyasi çarışmalarında aktif, bunun dışındaki hareketlerde ise passif veya müstenkif kalmayı tercih ediyorki bu da siyasi bir olgunluktur.

Siyasi temsilcilik yapan partilere gelince, bunları teşkil eden elamaclar arasında öyleleri var ki beraket bunlar ekalliyettedir- diğer tarafa yumruk göstererek, haklı haksız sen komünistisin, sen de baskıncısın; sen anarşistisin, sen de müstebittisin; sen söyle-sin, sen de böyle-sin diye siyasi hayatımızı tatsızlaştırıyor ve yanlış fikirler yaymağa çalışıyorlar.

Görülüyorki siyasi teşekküllerimiz basarlı bir buğday harmanına benziyorlar. Binaenaleyh yapılacak basit demektir. Evelâ bu buğdayları gübrelere eleyip içinden delice, kuş yemi gibi yabancı maddeleri ve kalbur üstüne gelen işe yaramazlarını atarak bilahare değirmene gönderip üğüttükten sonra kepeğinden de ayırmak lâzım geliyor.

O vakit ağız tadıyla bir siyaset ekmeği yiyebiliriz.

Değirmenci

Yurdumuza ilticalar devam ediyor

İstanbuldan son günlerde alınan malumat ve haberlere göre Bulgaristandan yurdumuza vukubulan ilticalar günden güne artmaktadır. Bu arada son olarak 25 Bulgar subayı hudutlarımızı sığınmış bulunmaktadırlar.

Bağ-ı irem

5. Temmuz. 1949 tarihi. yurdumuzun en güzel parçalarından biri olan Hatay'ın Ana Vatanı ilhak edildiği günün on birinci yıl dönümüdür.

Bu münasebetle, Hatay'ın ilhakından önceki, o buhranlı günlerde; Türk Milletinin hissine ve heyecanına tercüman olanlar içerisinde çok kıymetli bir yeri olduğunda şüphe olmayan hocamız, Arif Nihat Asya'nın Hatay'ın kurtuluşu münasebetiyle yazdığı güzel bir şiirini takdim ediyoruz.

Hatay kurtuluşundan önce, bir beş ocak günü: "Ey eli makas tutan eller, Bundan bir tane daha biçin. Ay'ın uçları sivri, yıldızın köşeleri böyle muntazam olsun. Ne mi yapacağız? diye sormayın. Bizi anlamayanların, TÜRK HATAY'ı Türk olarak tanımayan ve tanımak istemiyen beyinsizleri beynine diktireceğim," diye başladığı hitabeyi "Dün batıya patlayan tüfek, bu gün güneye patlamaz mı? Dün İzmir körfezine dökülen düşün, bu gün İskenderun körfezine dökülmez mi?.. Çizmelerimizi giydirmesinler, çizmeden yukarı çıkmasınlar," diye haykırarak bitiren Asya, Hatay'ın kurtuluşundan sonra bakın ne diyor :

Bir kız sevdim, şu dağların ötesinde,
Adımın güzelleştiğini duydum,
Beni çağırın sesinde!

Bir kız sevdim: "Almazsam öksüz kalırım," dedim,
Bir kız sevdim: "Vermezlerse alırım," dedim.

Kaç yıl var,
Ki, şu dağlardan aşan yollar,
Benden ona hasret götürdü,
Ondan bana hasret getirdi,
Saatlar, günler, aylar,
Ömrümü hasretle bitirdi...

Kaç yıl var,
Ki, onu düşündüm, onu duydum, ona baktım,
Vermeseydiler; kaçıracaktım...

Artık sevinçle dolsun, boşalsın yollar,
Bu gün düşüncümüz var...

Böyle hoş, böyle güzel, böyle şanlı düğüne,
Uyan ATA'm sen de gel...

- 2 -

Tarihin en eski şehirlerinden biri olduğunda şüphe olmayan Tarsus'un, yüzyıllar boyunca ilim, irfan, ticaret ve medeniyet başığı oluşunun sebeplerini araştırırken, Berdan'a mühim bir yer ayırmak lâzım gelecektir.

Bu sebeplerin belli başlıları, münakale yollarının uzun bir tarih boyunca, yalnız kara yollarına inhisar etmiş olması; Asya'yı Avrupa'ya bağlayan kara yollarının en mühimminin, Gülek Boğazı gibi bir kilit noktasından geçmekte oluşu ve Tarsus'un böyle bir boğazın eşliğinde kurulmuş olmasıdır.

Denizcilik için ikâf ettiği ve kara yollarının ehemmiyetini nisbeten kaybettiği devirlerde ise, Berdan, Tarsus için ikinci bir Gülek Boğazı vazifesi görmüştür.

O devirlerde, bu gün batıklık halinde bulunan Aynaz, bir morsa halinde olup, mükemmel gemiler inşa eden büyük bir tersaneye malik bulu-

nyordu. Nehrin sızı daima bakım'ı ve temiz bir halde bulunduğundan, gemiler güçlük çekmeden şehrin içine kadar girebiliyorlardı. Meşhur Mısır Melikesi Kleopatra'nın, Mark Antuan'la buluşmak üzere aynı şekilde hareket ettiği ve (baştanbaşa altın yaldızlı, kürekler, som gümüşten ve yelkenleri ipekten) olan gemisiyle şehre Berdan yoluyla girdiği bilinmektedir.

Şehrin güney batısında bulunan (Anşiyal-Anhiyal) la Zefron burnu üzerinde bulunan Zefron kasabalarından hangisinin, Tarsus'un iskelesi vazifesini gördükleri, muhtelif tarihçi ve arkeoloğlara göre değişmektedir.

Netice olarak Berdan; bir çok eski tarihlerin de kaydettikleri gibi, şehrin ithalât ve ihracatında büyük bir rol oynamış ve Tarsus'un hayat da-

ELMİ YAMAN BEY Mİ?

İlk sayımızın "serbest kürsü" köşesinde neşredilen Tarsus şehir suyuna ait yazı ve kimyager raporun, Belediye'ye verilen cevabı ve ekli raporları aynen neşrediyoruz.

Belediyenin bu yazısına hazırlanan cevap, yerimizin darlığı yüzünden gelecek sayımızda yayınlanacaktır.

Berdan gazetesi yazı işleri Müdürlüğüne :

Tarsus

Yeni intişar eden Berdan gazetesinin 4- Temmuz-1949 gün ve (1) sayılı nüshasının (3) üncü sayfa serbest görüş sütununda ve (şehir suyu) başlıklı yazı okundu.

Münderecatı Sağlık Bakanlığınca tesbit edilen esaslara uymadığından cevabı yazımızın matbuat kanunu hükümlerine göre neşriyi rica ederim.

İçemizin içme suyu Çukurova fabrikası yanındaki su kuyusundan tevzi edilmekte ve bu suyun içmeye elverişli bulunduğu ilgili Sağlık Bakanlığıınca onanmış ve bu hususta vaki muhaberat ve rapor örneklerinin nefri pek fazla yer tutacağından hükümet tabipliğinin Bakteriolojik raporunu izah eden yazı ile su işlerinin tevzi ve islahı için belediyemizce yapılan teşebbüste sağlık ba-

kanlığınca suyumuzun heray muhtelif semtlerden üç adet su numunesinin bakteriolojik raporları gönderilmesi şarta bağlanmış olduğundan alınan rapordan bir örneği de ekli olarak gönderilmiştir. Bu muayene heray muntazam surette sayın hemşerimiz Ali Menteşoğlu tarafından kabul edilmiş ve ifa edilmekte olduğu gibi suyu kendi ellerile hazırlanmış fennî vasatallı şişelerle almaktadırlar. İntişar eden raporda belki suyun alınmasında bir hata eseri olmak ihtimali vardır.

Belediyemizi temsil eden heyeti umumiye halkımızın sağlığı ile yakın alakası bulunduğu suyun tahli ve muayenesinde yapılan münakaşalar ve çalışmalarını ifade eden zabıtlar açıktır. Ayrıca doktor arkadaşlarımızın aldıkları hususî raporlar su gibi mühim halk hizmetinde ön safta hassasiyetle çalışıldığına hemşerilerimize (Devamı Dördüncüde)

taklık haline gelmesine sebep olmuştur.

Berdan tarihçesini bu suretle hülâsa etmiş bulunuyoruz. Gelecek yazımızdan itibaren, Berdan'ın bu günkü iktisadi hayatımızdaki oynadığı rol ve bu günkü coğrafi vaziyetini hülâsa ederek, tarihi Tarsus abidelerini tarih sırasına göre mütalaa edeceğiz.

Berdan

İrmağından

Berdan

Gazetesinden

mada birde BERDAN Mağazası bulunduğuna biliyor musunuz ?

BERDAN Tuhafiye mağazası bütün Çukurovalıların emniyetle uğrayabilecekleri bir Ticaret evidir.

Berdan Tuhafiye Mağazası Kâzım Eroğlu Belediye caddesi — ADANA

TARİHTE BERDAN

Karamüftüoğlu A. Hidayet Beyce

Yazı : Sami DURAL
Yazı işlerini fiilen idare eden :
Veyis EKENER
İdare yeri : Şadırvanlı han hususi
daire - TARSUS
Basıldığı yer : TÜRKEDOĞRU
Basımevi ADANA

Berdan

Pazartesi günleri çıkar,
Haftalık müstakil gazete.

Yıllığı : 5 Lira
Altı aylığı : 3 Lira
Sayısı : 10 Kuruş
Resmî ilânların satırı 20 kuruştur.
Hususi ilânlar pazarlığa tabidir.

Ramazan Sohbetleri

(Baştarafı ikincide)

ruhi terbiyesine ve bu yolda ilerlemesine kuvvetli bir yardım mahiyetindedir. Yemek içmek gibi tabii ve zaruri ihtiyaçları terk etmek asıl maksut olmayıp birer vesiledir. Asıl maksut ise, yalnız ve yalnız Allah'ın emrini yerine getirmekle; özgün olan, hiç bir cezanın yenemediği nefsi mesasiden sakınmaya alıştırmak, iradeyi terbiye etmek, ahlâkı tehzib ve böylece de camiye-tin islahına yardım etmiş olmaktadır. Bunlardan başka bedene mukavemet, mideye istirahat, sabır ve metanet, nefse hakimiyet, hayatın ve insanlığın tadını tatmak, fakirlerin ve açların halini anlamak gibi içtimai ve ahlâki bir çok faydeleri vardır. Şunu unutmamak lazımdır ki, bütün bunlar nihayet birer faideden ibarettirler. Orucun farz olmasının yegâne illet ve hikmeti değildir. Orucun farziyetinin asıl hikmeti Hakka übüdiyyet ve kulluktur.

Orucu bir açık emri olarak telâkki etmeyip gözle görülür ve elle tutulur bir şekilde olan faydelerine ve Hakkın emrine inanarak, nefsi korunması lazım gelen her türlü fenalık-

Şehir ve Yurt haberleri

(Baştarafı ikincide)

için her hangi bir tasfiyenin bahis mevzuu olmadığı bildirilmiştir.

Ş İzmir fuarı dolayısıyla trenlerde yüzde 50 tenzilatlı gidiş yolu biletlerinin satışına 1 Ağustos'tan itibaren başlanacak, 11 Eylül'e kadar devam edecektir. Tenzilatlı dönüş biletlerinin satışı ise 31 Ağustos'ta başlayacak, 30 Eylül'de bitecektir.

Ş Kıbristan 115 kişilik bir öğretmen kafilesi 25 Temmuz'da İskenderuna gelecek ve Ankara'ya hareketle 5 gün kaldıktan sonra yurdun diğer bölgelerinde geziler yapacaktır.

İlardan koruyarak tutmaktır. Bu ise, orucu mideye değil bütün bedene, her aza ve hasseye tutturmakla kabil olur.

Hülâsa oruç: (Hakka ibadet ve übüdiyyet, eisme sühbet ve afiyet, ruha ulviyet ve teravat nefse terbiye ve kemal, vicdana saffet ve pâkîlık, şefkat ve inçelik insana sadet ve ferah verir. Kişiyi sabra alıştıır, beşeri iradeyi terbiye eder, ahlâkı tehzib edip bu suretle insanı ma'evi ve âli bir safhaya, halim ve tam bir olgunluğa ulaştırır.

Kâzım Dumanç

El mi yaman bey mi?

(Baştarafı üçüncü sahifede)

rimizin emin olmasını candan dilerim. 6-7-1949

Belediye Başkanı
Hilmi Seçkin
T.C.

İÇEL VİLİYETİ

Tarsus Kazası hükümet
Tabiîliği No: 194

Belediye Başkanlığına :

Tarsus Şehir dehşetinde bulunan muhtelif şehir içme suyu çeşmelerinden alınan su numuneleri Ankara merkez bîfzâsına Enstitüsünde tabii ve Bakteri-yolojik muayeneleri yaptırılmış ve alınan neticede bu suların hiç birinde Koli görülmediği ve eyi bulunduğu anlaşılmıştır. Malûmat husus'ü rica olunur.

Tarsus Hükümet Tabibi

Dr. A-if Koyuş

1992

İmza

Aşlı gibidir. 6-7-1949

Belediye Başkanı

Hilmi Seçkin

(Örnek) Adano: 24-6-949

H. Aşlı

Protokol No: _____

BAKTERİYOLOG - DOKTOR
ALİ MENTEŞEOĞLU

Bulağıcı ve Salgın hastalık

Mütehasası

Diploma No. :780-4248
İhtisas No. :1757-3062

Adana : Orizdibak Meydanı
Telefon : 1150

Mevkii	Jerm Sayısı	Koli
Fıyru Başı	719	Yok
Eski camî çeşmesi	1111	Yok
Mermer Çeşme	2019	Yok

Tarsus Belediye Tabibi ile usulüne uygun şekilde alınan üç su numunesi Bakteri-yolojik muayene neticesi yukarıda gösterilmiştir.

Onar Kuruşluk üç tane demge pulu
24-6-949

İmza

Aşlı gibidir. 6-7-1949

Belediye Başkanı

Hilmi Seçkin

Yeni bir icat

Amerika'da yeni icat edilen bir makinenin arzu edilen hava durumunu yaratmakta olduğu haber verilmektedir. Bu makine henüz tekemmül etmemiş olmakla beraber ileride bilhassa zirai sahada bu makinenin çok mühim faydalar elde edileceği umulmaktadır.

Sayın müşterilerimize

PHILIPS in, sabırsızlıkla beklenmiş olduğunuz 6 - minyon lambalı, ceviz möblöli, yeni model pilli radyoları gelmiştir.

Yine PHILIPS in akümülatörlü veya ceryanlı, diğer bütün tipleri acantamızda mevcuttur.

LAMBALARI YENİ VE KULLANILMAMIŞ BİR PHILIPS RADYOSUNU ANCAK RESMİ ACENTASINDAN TEMİN EDEBİLECEĞİNİZİ UNUTMAYINIZ.

Peşin veya taksitle satış müşterilerimizin arzusuna bağlıdır. Her iki türlü satışta AZEMİ SUHULET göstermek vazifemizdir.

§ § §

50 Yıllık bir tecrübe ve mesainin mabsulü LEONARD marka buz dolapları satışta arz edilmiş bulunmaktadır. PHILIPS in LEONARD marka buz dolapları sağlamlığı, kullanışlı oluşu, ceryan sarfiyatının azlığı, sessizliği, motörünün kabili tamir oluşu, şıklığı ve gayreti ile bütün dünyaca tanınmış, tercih edilmiş ve rağbet kazanmıştır.

LEONARD marka buz dolaplarının bütün bu meziyetlerine rağmen fiyat 1135 liradır. Sayın müşterilerimiz 235 lirastan peşin vermek ve her ay 100 lira ödemek şartıyla bir buz dolabına sahip olabilirler.

§ § §

HAKİKİ İNGİLİZ ÇELİĞİNDEN yapılmış sağlamlığı kadar zarafetiyle de dilelere dâsten olmuş olan RALEIGH marka bisikletlerimiz, peşin veya taksitli olmak üzere satışta çıkarılmıştır.

Eğer hakikaten bir bisiklete ihtiyacınız varsa RALEIGH marka bisikletleri tercih ediniz.

Satış yeri: PHILIPS Radyoları resmi satıcısı: AZİZ GÜRSES — TARSUS

Millî Şuur

Biri "Neva", da diğeri "Şehnaz", da dolaşan iki kudretli el düşünün. Bu dolaşmadan dökülen nağmeler, iki ayrı alemde gelen seslere, benzerler, ilâhi bir güzellik ifade ederler. Ağlatırlar, oynatırlar.

İnsanı "Neva", da ağlatan "Şehnaz", da oynatan kudretin menşei nedir? Bu kudret yaddan mı, nefesten mi, yoksa mızraptan mı doğmaktadır? Keramet aletde mi, elde mi, ruhta mı yoksa san'atta mıdır? yoksa bunların hiç birinde değil de makamların hüznü veya neş'esinde midir?

Hayır ne onda, ne ötekinde, ne de berikindedir. Ağlatarak veya oynatarak güzelliği yaratan kudret; her şeyde ve her yerde olduğu gibi, burada da birlik ve beraberlikten doğmaktadır. Alet ne olursa olsun kılıfında durdukça, makam ne olursa olsun anlayan bulunmadıkça, tel, yay, el, ruh ve san'at birleşmedikçe, ne bir ses, ne bir ahenk, ne bir damla göz yaşı ne de küçücük bir tebessüm yaratılamaz.

İşte bizim, bu günkü halimiz. Düşünen kafalarımız, haykıran seslerimiz, yazan kalemlerimiz, san'atımız, Türkçüğümüz, milliyetçiliğimiz, insanlığımız hasılı her şeyimiz her şeyimiz var. Fakat kılıfında asılı duran saza benziyoruz. Biz oradan alacak, akord edecek, yayını telimize, elini ruhumuza dokunduracak, bu dokunuştan sesler, nağmeler yaratacak, toplayıcı, birleştirici ve yönettici bir kudrete ihtiyacımız var.

— Bu kudret ne olabilir?

— Bu kudret; tarihimiz, adet ve an'anelerimiz, aile ve ahlak telâkkilerimiz, dinimiz ve mukaddesatımızın birleşiminden doğacak olan toplayıcı birleştirici ve yönettici bir kudrettir. Adı da "Millî Şuur", dur.

Berdan

Elektrik ve su davalarının bir an evvel halli beklenirken

Bilindiği gibi, Belediyemiz şehir elektriği ve suyu işlerinin halli için İller Bankasından 714.292 lirası fondan almak üzere 1.352.292 lira istikraz yapmıştır. Banka ile yapılan anlaşma gereğince elektrik için istikraz yoluyla verilecek olan 600.000 liranın 949 yılı içinde tamamen ödenmesi gerekiyordu.

Haber aldığımız göre, Banka mali vaziyetinin müsadesezliğinden bahisle bu meblağın 400.000 lirası ile fondan verilecek olan 250.000 liranın 949-950 yılında ancak ödenebileceğini bildirmiştir.

Bu münasebetle Elektrik konusunda bugüne kadar yapılan işleri bildiriyoruz.

- 1 — Dizelelektrojen gurbu ihalesi : (160.000. lira)
- 2 — Yüksek gerelim havai hat ihalesi : (230.000 lira)
- 3 — Demir aksami için demir ve çelik fabrikasına ödenen : (70.000 lira)
- 4 — Sivas çimento fabrikasına ödenen : (4.030 lira)
- 5 — Alçak gerelim ihalesi (130.000 lira) ki tamamı 574.950 liradır.

BANA GÖRE :

BAĞLAR MUHAREBESİ ve ŞEHİTLERİMİZ

İki gün önce tarihi ve kutsal bir olayın 29 uncu yıldönümünü sessiz ve habersiz idrak etmiş bulunuyoruz.

Geçen yazımızda size bugün de diri ve taze tutmaktığımız İLÂZİM giden ruhtan -Kavay: Millîye ruhu- ndan bahsetmişim. İşte, 15-16 temmuzda 29 uncu yıldönümünü idrak ettiğimiz -Bağlar muharebesi-. Çukurova mücahedelesi tarihinde çok partak bir sahife işgal eden bir savaş oldu. -Kavay: Millîye- ruhu dediğimiz asil cevherin neler yapma muktedir olduğunu gösteren bir büyük eserdir. Bağlar tahkimatı için düşmanlarımız -Küçük Verdon- adını layık görmüşlerdi. Çukurova çocukları, Tarsus çocukları Küçük Verdon'u bir vuruşta yıktılar. Bu muharebeye bizli -Cihadi mukaddes- e çağırılan mintaka komutanımız (Emekli Tuğday Şemseddin Salur) Müdafai Hukuk heyetlerine gönderdiği harp emrinde silâhli, kılıçlı, baltalı bilecümle ahali- yi savaşa çağırıyordu, silâhli kılıçlı, baltalı bilecümle ahaliyi, yani bütün bir milleti harekete getiren kudret neydi?

-İnanırlar, savaştlar, öldüler, emanetlerinin bekçisiydiler. Fakat sade bize bırakılan büyük emanetin bekçisi olmak yeter mi?

Kozan'ın Mustafa Nail için, Belenkeşil Hacı İshak için, Molla Kerim için, bize bağloları canları pahasına bağışlayan diğer adı unutulmuş şehitlerimiz için, 29 yılı rağmen dikemediğimiz taşlar hani?

Evet, yeni bir ruha, -Kavay: millîye ruhu- na ihtiyacımız var.

A K S A Y

Eşref Erkut İçel Vali Vekillğine tayin edildi

Haber aldığımız göre, Ödemiş kaymakamı Eşref Erkut İçel İli Vali Vekillğine tayin edilmiştir.

Bir Komünist yakalandı

Ali Fakı K. de Vanlı Aziz isminde biri Komünist propogandası yaparken suç üstü yakalanmıştır. Evrakı sorgu hakimliğine kendisi de tevkifhane-ye gönderilmiştir.

Orta okulumuz Öğretmenlerine Millî Eğitim Bakanlığı Teşekkür etti

Görevlerini pek iyi derecede başardıkları anlaşılan Müdri ve Türkçe Öğretmeni Fevzi Kalkançı, Tabiiye Öğretmeni Ömer Kaya Gülen, Fizik - Kimya Öğretmeni Mehmet Ali Ertekin verimli çalışmalarından dolayı Millî Eğitim Bakanlığının 6. 6. 1949 günlü ve 53261/12932 sayılı yazılıyla teşekkür edilmiştir. Öğretmenlerimizi tebrik ederiz.

Diğer taraftan Ortaokul Tarih - Coğrafya Öğretmeni İbrahim Akıncı'nın maaşı, 50 ye Resim Hasan Kavukçunun 40 a yükselmiş olduğu öğrenilmiştir.

Ne bey ne de el, daima hakikat yamandır

Okuyucularımız 4. Temmuz 1949 tarihli ilk sayımızla, 11. Temmuz, 1949 tarihli ikinci sayımızda çıkan, Tarsus içme suyuna ait yazıları hatırlasalar gerektir.

Neşrettiğimiz yazı ve kimyevi rapora Belediyece verilen cevabın püf noktalarına işaret ederken, her iki raporun karşılaştırılmasından doğan sonuçların, bu konuda yetkili fen adamlarının mütalâalarına dayandığını peşinen kaydederek asıl meseleye geçiyoruz.

1 — 945 yılında, Belediye Sağlık bakanlığına üç defa su numunesi göndermiştir. Bu numunelerin ikisinde koli (İnsan

(Devamı Üçüncüde)

İhtisap ağamız

Çekilir mi su bahsinde Bay Başkanın Kurumu. Bize düşmez Halk efkârı yapsın deriz yorumu. Cümlemizi aynı ülkü etrafında toplayan, "Netice itibarile memleketin durumu."

Ramazan sohbetleri

Yazan Kâzım Dumancı
111

Oruç deliler, balığ ve balığa olmayan çocuklar ve müslüman olmayanlara farz değildir. Adet ve lohusalık hallerinde kadınların oruç tutmaları haramdır. Bunlar, bu halleri geçtikten sonra, tutmadıkları orucu gününe gün olarak tutarlar. Orucun sahib olması için niyet etmek lâzımdır. Kadınların, kadınlık hallerinden temizlenmeleri şarttır. Niyetin ornun her çeşidinde ve vaktinde yapılması şarttır. Vaktinden evvel veya sonra yapılan niyetle tutulan oruçlar sahib değildir. Ramazan orucunun niyeti, güneş battıktan biraz sonra başlar, kuşluk vaktine kadar devam eder. Bununla beraber, oruç için sahura kalkmak niyetten sayılır. Keza, kefaret ve diğer oruçlarda niyet güneşin batışından tan yerinin ağarışına kadardır.

Orucun farz, vacip, mesnun mehdup, nafile, makruh ve haram olanları vardır.

Farz olan oruçlar; ramazan orucu ile ramazan orucunun kazasıdır.

Vacip olan oruçlar; kefaret, adak ve nafile oruçlarından, bir sebebe mebni bozulmalarının, kazası ile itikâf adanının kazasıdır.

Mesnun olan oruçlar; farz ve vacip olmayan oruçlardır. Bunlar muharremin 9 ve 10 uncu günleri tutulur.

Mehdup olan oruçlar; kameri ayların 13, 14 ve 15 inci günleri; pazarertesi ve perşembe günleri; şevval ayında 6 gün tutulan oruçla, bir gün yeyip bir gün tutulan oruçlardır.

Mekruh olan oruçlar; muharremin yalnız 10 uncu günü; nevruz ve mihrican günleri; yalnız cuma ve cumartesi günleri tutulan oruçlarla; her çeşit orucu bozmadan, ertesi günkü oruca eklemek suretiyle tutulan oruçlar ve devamlı olarak tutulan oruçlardır.

Haram olan oruçlar: Ramazan bayramının ilk günü ile kurban bayramının dört günü tutulan oruçlar haramdır.

Bir orucun bozulması ya kazayı veya kefareti icap ettirir. Kaza gününe gün olarak oruç tutmaktır. Kefâret ise; iki ay aralık vermeden oruç tutmakla veya bir köle azat etmekle yahutta 60 yoksulu doyurmakla olur.

(Devamı gelecek sayıda)

Adalet Sarayı inşası

Haber aldığımız göre, inşa edilmekte olan Adalet sarayına 135 bin lira daha sarfla bu yıl çalışmaya açılacaktır.

Tek tip ekmek

Ticaret Bakanlığından valiliklere yapılan tebliğat gereğince, bugünden itibaren tek tip ekmek imaline başlanacaktır.

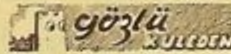
Tek tip ekmek 89-91 randımanlı undan yapılacak, unun imalinde yüzde 10 nisbetinde çavdar, olmadığı takdirde başka bir madde karıştırılacaktır.

Ağırlık somun için 450 franco için 608 gramdan fazla olmayacaktır.

Taşıt vasıtalarında fenni ve sihi kontrol

12-Temmuz-1949 salı günü Tarsus Belediyesine kayıtlı taksi, kamyon ve otobüs gibi taşıt vasıtaları; gerek makine ve gerekse sihi vaziyetleri bakımından, umumi bir kontrolden geçirilmişlerdir.

Başta kaymakam Valâ Kurtiz olmak üzere, Belediye Başkanı, hükümet doktoru, Belediye fen hey'eti huzuriyle yapılan bu muayene neticesinde ilgililere gerekli talimat verilmiş ve tertibat alınmıştır.

İSBATI MEYDANDA

Bazı dostlarımız gülerak, gazetemizle beraber Millet Partisine gireceğimizi, ve ya girdiğimizi işittiklerini söylediler bizde gülerak karşıladık.

Partilerden herhangi birine intisap, gizlenecek bir ayıp veya suç olmamakla beraber, aslı olmadan çıkarılan bu şayya da, bitaraflığımızı ihlâl eder mahiyette bir propoğanda hissinin mevcudiyetini görür gibi olduğumuzdan, kendimizi kısaca tanıtmak lüzumunu hissettik

Fikir ve inanca kıymet vermek insanlığın vasfındandır bize, en kutsal fikir ve hareket de, milliyetimiz ölçüsünde ulus ve yurdumuza hayırlı olandır.

İşte; tarafsız ve milliyetçi Berdan sütunları daima bu duyguyu taşıyacaktır.

BERDAN'A DAİR

Hüseyin Namık Orkun

Tarsustan milliyetçi bir ses duydum. Berdanın çağıl çağıl akışı, gürleyen sesi Ankaraya kadar geldi. Her milliyetçi sese kulak veririm. Onun için bende hemen Berdanı okumağa daldım. Sonunda anladım ki bu şahsen tanımadığım yurt çocukları temiz bir ideal ile Türklüğün tek çıkar yolu olan milliyetçiliğe sarılarak çalışmaya başlamışlar. Bu gibi çalışmalara katılmak benim için en büyük zevktir. Fakat uzun yıllardanber muayyen bir sahanın adamı olduğum için artık çizmeden yuvarı çıkacak cesaretim de yok. Binaenaleyh Berdan ailesine azıcık Berdandan bahsetmeğe karar verdim.

Değerli meslekdaşımız Hidayet Beycenin yazısında Berdanın Türkçe adının Karasu olduğunu okumaktayız. Demek oluyor ki Türkler burayıda kendi anane ve itikadlarına göre adlandırmışlardır.

Türkler yurtlarındaki sulara kara ve ak diye isim verirdi. Bunun menşei'ni araştıracak olursak eski bir Türk itikadına dayanırız. Daha sonra bu itikat unutulmuş, anane halinde bu şekilde isim vermeler devam etmiştir.

Bu ismi almış olan bir kaç Karasudan bahsedeyim: Tunanın küçük bir ayağının eski adı Karasu idi. Drava nehrinin bir ayağına da Sırplar Kara Şitsa derler ki ilim adamlarının yapmış olduğu araştırmalara göre bu kelime Türkçe Karasudan çıkmıştır. Macaristan topraklarında da bir kaç Karaşso adlı nehir vardır ki bu isimlerin de Karasudan çıktığı isbat edilmiştir.

Rodop dağlarından çıkan, Ege denizine dökülen Mesta nehrine Türkler Karasu derlerdi. Struma nehrinin aşağı kısmına Karasu denilir. Selânik körfezine dökülen Vistricanın bir kısmına İnc Karasu derlerdi. Dobruca Türk hakimiyeti altında iken bugün Cerna Voda denilen araziye Türkler o zaman Karasu derlerdi. Cerna Voda sözleri de Slavcada Karasu demektir.

Aksu sözü de Türk yurtlarında çok tesadüf edilen sözcüktür. Bu nehrine Türkler Aksu derlerdi. Orta Asyada Aksu denilen bir şehir vardı.

Türklerin ak ve kara diye adlandırmalarına dair pek çok şey yazılabilir. Şehirlere de ak ve kara diye isim verirdi. Karahisar, Akşehir ismini taşıyan bir çok yer adı vardır. Yabancı kavimler, bilhassa Slav kavimleri, bu gibi isimleri taşıyan yerleri zaptedince Türkçesinden tercüme ederek oralara isimler vermişlerdir. İşte Belgrad adı da böyle teşkil olunmuş-

tur. Belgrad Akkale demektir. Burası: Avar Türkleri kurdu. Sonra Slav kavimlerinin eline geçince Akkale sözünü tercüme ederek Belgrad dediler.

Ak ve kara özel isimlerde de çok kullanılır. Tarihde Ak sungur, Akkuş, Karaboğa gibi isimler meşhurdur.

Kavim isimlerinde de Ak ve Kara diye adlandırmalar vardır. Kara Türgiş, Ak Han, Kara Hazar, Ak Hazar gibi isimler tarihte meşhurdur.

Türklerin neden dolayı böyle isimler verdiklerini anlatmak çok uzun sürer. Evvelce söylediğim gibi bu isim verme eski bir itikadın neticesidir.

Şimdi Berdan Ailesine ve Tarsuslulara sormak istiyorum: Tarsusun bu güzel suyuna babalarımız eski itikat ve ananelerine dayanarak Karasu derler iken biz neden Arap telaffuzunu alıp halâ Berdan diyoruz?

NİRENGİ

Hüseyin Namık Orkun

Açık Haberleşme

P.

R. T.

TARSUS

Gönderdiğiniz "Onu Seviyom," ve "Aşk," başlıklı yazılarınız, tahrir hey'etimiz tarafından incelendi.

Neşredemeyeceğimizi bildirir özür dileriz.

B.

R. Özcengiz

TARSUS

Tahrir hey'etimizce incelenen küçük hikâyeleriniz, güzel olmakla beraber gazetemizin bünyesine uymamaktadır.

Bu husus gözönünde bulundurulmak şartıyla yazacağınız küçük hikâyelerimize sütunlarımız daima açıktır.

B.

M. Nevzat Kay

İskenderun

Mektubunuzu aldık. Bu hususta inceleme yapmaktayız. Sonucu size mektupla bildireceğiz. Bilmükabele saygılarımızı sunarız.

B.

K. Altinel

Adana

Duyduğunuz gurur ve iftihara lâyık olmağa çalışacağız. Teminlerinize teşekkür eder saygı ve selâmlarımızın kabulünü rica ederiz.

B.

H. N. Orkun

Ankara

Sesimize ses veren tavazunuz bizi çok mütehasşis etmiştir. Kıymetli yazınızı gurur duyarak neşrediyor yardımlarınızı esirgemeyeceğinizden emin bulunuyoruz.

Temenni ve tebrikleriniz candan teşekkür eder, saygı ve selâmlarımızın kabulünü rica ederiz.

B.

M. Sait Çekmegil
Malatya

Kıymetli hediyenizi ve mektubunuzu aldık. Berdan silesi ikinci büyük hediyeyi sizden almakla sevinç duymuştuk. Okuyucularımıza tercüman olmayı daimi bir vazife bilmekteyiz. Sizlerin ikaz, tenkid ve teşvikleri bizim hakiki desteklerimiz olacaktır.

Tebrik ve temennilerinize teşekkür eder, selâm ve saygılarımızı sunarız.

TEŞEKKÜR

Dizanteriden muzdarip olan oğlum Recal Altinel'in tedavisini büyük bir dikkat ve itina ile başaran, Memleket Hastahanesi Çocuk Mütehasşisi MİTHAT KEMAL İNANÇ'a teşekkürlerimin iblağına muhterem gazetesinizin tavassutuna rica ederim.

Babası
Zakir ALTINEL

Ne bey ne de el, daima hakikat yamandır

(Baştarafı Birincide)

barsağında bulunan tifo, dizanteri v.s. mikropları) bulunmuş, üçüncü numunede ise nasılsa bulunmamıştır.

Belediye cevabında, bu halle hiç temas etmemiş, 13.2.945 tarihli hükümet kâtipliği yazısına, bu tarihten 52 ay onbir gün sonra, Dr. Ali Menteseoğlu tarafından verilmiş olan bakteriyolojik rapor ekleyerek işin içinden sıyrılacağına sanmıştır.

İşin bu şekli, Belediyemize has orjinal bir kırtasiyecilikten ileri geçemez.

Sağlık Bakanlığınca, şehir içme suyunun daima kontrol altında bulundurulması ve her ay muhtelif semtlerden alınacak olan üç numunenin tahlil ettirilecek raporlarının Bakanlığa gönderilmesi şarta bağlanmışken, bu işe, yeni başlanılmış olması ve bu başlangıcın hassaten gazetemizin neşriyatına başlayacağı günlere rastlaması dikkate şayandır.

2 — Nitrat, kolinin neticesidir. Neşrettiğimiz raporda nitrat bulunmasından dolayı kolide bulunması bahis mevzuu ise de bu fenni bir zaruret değildir, Sağlık Bakanlığının neşredilmeyen ve koli olduğunu gösteren raporları, şehir içme suyunda nitrat bulunabileceğini teyide kâfidir.

3 — Bakteriyolojik bir mu-

ayene için, suyun sterilize kaplara alınması icap ederse de, kimyevi bir tahlil için böyle bir tedbire lüzum yoktur. Onun içinde cevapta, (bir hata eserinden) bahsedilişi yersizdir. Lüzumsuz olmakla beraber raporunu neşrettiğimiz suyun alınıp ve götürülüşünde, bu hususa itina edildiğini ilâve etmek isteriz.

4 — Dr. Ali Menteseoğlu'nun raporunda, jerm yani mikrop sayısı, bir santimetre küp suda 700, 1000 ve 2000 olarak gösterilmiştir.

İstanbul Üniversitesi Hıfzıssıhha Profesörü Hirsch'in ders tabiatı için hazırladığı eserin mikrop münakaşası bahsinde, jerm sayısının menbaalarında elliye dezenfekte sularda onu seçmemesi yazılıdır. Binaenaleyh, Tarsus içme suyunun derhal dezenfekte edilmesi lâzımdır.

5 — Suyun dağıtım işi her yönden berbat bir şekilde yapılmaktadır. Zira helâ sularından husule gelen sızıntılarla bol bol ıslanan su boruları intizamsız tazyik dolayısıyla, boru kavşaklarından, kolliyelerden, çatlaklardan her çeşit mikrobu mükemmelen alabilecek durumdadır.

6 — Sertlik yani kireç miktarı, diğer mühim konular meyanında ikinci plânda kalır. (Devamı Dördüncüde)

3

Eski tarihçilerden Pelin'in, Hadisat isimli eserinde, suyunun "gut," hastalığına iyi geldiğini yazdığı Berdan; Tarsus'un iktisadî hayatında dün olduğu kadar bu gün de mühim bir yer işgal eder.

Nârin gerâk kolları ve gerekse ana yatağı üzerine kurulmuş olan değirmenler; un, çırçır, buz ve dokuma fabrikaları, muhtelif imalâthaneler, halkımızın en lüzumlu ihtiyaçlarını karşılamakta ve şehrin zenginleşmesinde mühim rol oynamaktadırlar.

Tarsus'a yeşil Tarsus denmesinin, bağ ve bahçeliği gündün güne inkişaf etmesinin belli başlı sebeplerinden en önemlisi Berdanın hayat bahçeden sularında ararken, onun şehrimiz için ışık, ziraatımız için de bereket kaynağı olduğunu not etmek yerinde olur.

Eğer bu gün Tarsus'a haftada bir kaç yabancı giriyorsa,

İKTİSADİ HAYATIMIZDA BERDAN

Karamüftüoğlu A. Hidayet Beyce

TARSUS BARAJININ UMUMİ GÖRÜNÜŞÜ

bunun sebeplerini araştırırken, tarihî eserler üzerinde durulduğu kadar, bütün güzelliğini Berdan'a medyan olan Tarsus-parkı, dillere destan olan selâle, güzel bir mesire yeri olan

elektrik ocağı ile barajı unutmamak lâzım gelir.

Demek oluyor ki Berdan, güzel Tarsusumuzun tarihî şöreti, tabii güzelliği, ziraî ve iktisadî yükselişi ve içtimai

hayatında hahikaten hayati bir rol oynamaktadır.

Anadolunun bir çok nehirleri üzerinde olduğu gibi, Berdan üzerinde de incelemelerde bulunan Bayındırlık Bakanlığı Berdan'ın Kadıncık kolu üzerinde Elektrik santral kurmağa elverişli bir yer tesbit etmiş ve projelerini hazırlamış bulunmaktadır. Öğrendiğimize göre bu santral 23000 kilovatlık bir santral olacaktır.

Gerek mevcut sanayinin gelişmesi ve gerekse yeni sanayi tesislerinin kurulmasını teminle, memleketin refahında ve güzelleşmesinde önemli bir rol oynayacak olan bu santralin bir an evvel kurulması en büyük temennimizdir.

Diğer taraftan, yüzyıllar boyunca içme suyu olarak kullanılmış ve kullanılmakta olan Berdan suyunun, filitre edilmek şartıyla, bu gün temiz su niyetine iştigimiz şehir suyundan çok daha iyi olduğu su götürmez bir hakikattir.

Sahibi : Sami DURAL
Yazı işlerini fiilen idare eden :
Veyis EKENER
İdare yeri : Şadırvanlı han hususi
daire - TARSUS
Basıldığı yer : TÜRKEDOĞRU
Basımevi ADANA

Berdan

Pazartesi günleri çıkar,
Haftalık müstakil gazete.

Yıllığı : 5 Lira
Altı aylığı : 3 Lira
Sayısı : 10 Kuruş
Resmî ilanların satışı 20 kuruştur.
Hususi ilanlar pazarlığa tabidir.

Ne bey ne de el, daima hakikat yamandır

(Üçüncüden Artan)

Yalnız kandaki kalsiyümün sabit olması gerektiğine göre, suyun sertliği altıdan aşağı, 18 den yukarı olmamalıdır. Mamafî bu konuda hazırladığımız diğer bir yazıyı ilk fırsatta yayınlıyarak okuyucularımızı tenvir. edeceğiz.

Şu incelemeden de anlaşılıyor ki, şehir içme suyunun ait nesnedilen kimyevi ve bakteriyolojik raporlar, Başkanlığın iddiaları hilâfına olarak, birbirini cerhetmek şöyle dursun bilâkis teyid etmektedirler. Şayet belediye raporları arasında tezat buluyor, raporumuzun Bakanlıkça tesbit edilen esaslara uymadığını zannediyorsa; ve hele bütün bildikleri ve yaptıkları buna benzeyorsa, cidden acınacak halimiz var demektir.

Ne kadar acı ve ne kadar yazıktır ki, Belediye; yazısı ile bizi yalanlamağa çalışırken, bakteriyolojik raporu ile desteklediğinin farkında değildir.

Sütunların memleket dert ve dâvalarına tahsis ederek, doğruyu ve hakikati umumi efkâra aksettirmeyi, daimi bir vazife sayan gazetemiz, ortaya attığı her konuda en sahih malûmat ve vesâikle mücehhez bulunmaktadır. Gerek münakaşa, gerek bilgi olarak bir

konu ele alırken, alâkadâr ettiği kütleyi en küçük teferruata kadar tenvir etmek ve son kararı onun reyine bırakmak pürüsbimizdir. Bunun içindir ki, kafamızda beliren diğer istifhamları da burada sıralıyacağız.

1 — Belediye neden şehir suyundan vazgeçmiş ve arziyi tercih etmiştir?

2 — Madem ki, şehir içme suyu iyidir, şu halde, neden Kösebağcıdan su araniyor?

3 — Daha dün kadar bakteriyolojik rapora lüzum görülmüyordu da bu gün neden görülmektedir?

Şurasını da kaydetmek isteriz ki, arzumuz belediyeyi müşkül duruma sokmak değil ikaz etmek ve bu arada halkımızı, vaziyetten olduğu gibi haberdar etmektir. Eğer belediye maddi veya fenni imkânsızlıklar içinde ise, bunu açıkça beyan ederek, emri vakii kabul etmeli ve halkı el ve iş birliğine davet etmelidir.

Belediye genel kurul üyelerinden bazılarının (Şimdilik başka su bulamıyoruz) diye samimi itirafta buldukları şu sırada, başkanlığın, içme suyunun "Taşdelen", suyu gibi methederek, hemşerilerinin sıhhatlerinden emin olmalarını candan dilemesi kadar garip bir şey olamaz.

KÖSEDEN
İşçiler

ELEKTRİĞİMİZ

YAPILIYOR

Alınacak, alındı.. Gelecek geldi derken nihayet geldi.. Yıllarca tahsisat, tertibat, aylarca ihale, sipariş diye bekledik.. Şimdi de montaj ve şebeke işi başlıyor.. Bakalım bunlar için ne kadar bekliyeceğiz.. Bu onların bileceği bir iş.. Bizim vazifemiz sadece beklemektir.. Dış memleketlerde elin adamları beş - on günde şehir kurarken, bizdeki bu sür'ati takdir etmemek elde değil.. Öyle ya... Bir hikâyede yarışlarını okuduğum Tavşan ile kaplumbağa da arkadaş değiller mi?..

LİBRE

Tanınmış İsveç malı OPTİMUS marka lüks ve GAZ ocaklarımız gelmiştir

Az gazla çok iş yapmak ve kullanışlı bir gaz ocağı veya lükse sahip olmak isterseniz, bir defada aşağıdaki adrese uğramayı ihmal etmeyiniz.

OPTİMUS marka gaz ocakları ve lüksleri şık ve zarif oldukları kadar dayanıklıdır.

Adres : Mahir Sucularlı

Küçükminare Çarşısı No: 14

TARSUS

Sayın müşterilerimize

PHILIPS in, sabırsızlıkla beklemiş olduğunuz 6 — minyon lambalı, ceviz möbleli, yeni model pilli radyoları gelmiştir. Yine PHILIPS in akümültörüllü veya ceryanlı, diğer bütün tipleri acantamızda mevcuttur.

LAMBALARI YENİ VE KULLANILMAMIŞ BİR PHILIPS RADYOSUNU ANCAK RESMİ ACENTASINDAN TEMİN EDEBİLECEĞİNİZİ UNUTMAYINIZ.

Peşin veya taksitle satış müşterilerimizin arzusuna bağlıdır. Her iki türlü satışta AZEMİ SUHULET göstermek vazifemizdir.

§ § §

50 Yıllık bir tecrübe ve mesainin mahsulü LEONARD mar-

ka buz dolapları satışa arz edilmiş bulunmaktadır. PHILIPS in LEONARD marka buz dolapları sağlamlığı, kullanışlı oluşu, ceryan sarfiyatının azlığı, sessizliği, motörünün kabili tamir oluşu, şıklığı ve gayreti ile bütün dünyaca tanınmış, tercih edilmiş ve rağbet kazanmıştır.

LEONARD marka buz dolaplarının bütün bu meziyetlerine rağmen fiat 1135 liradır. Sayın müşterilerimiz 235 lirasını peşin vermek ve her ay 100 lira ödemek şartıyla bir buz dolabına sahip olabilirler.

§ § §

HAKİKİ İNGİLİZ ÇELİĞİNDEN yapılmış sağlamlığı kadar zerafetiyle de dillere destan olmuş olan RALEIGH marka bisikletlerimiz, peşin veya taksitli olmak üzere satışa çıkarılmıştır.

Eğer hakikaten bir bisiklete ihtiyacınız varsa RALEIGH marka bisikletleri tercih ediniz.

Satış yeri : PHILIPS Radyoları resmi satıcısı : AZİZ GÜRSES — TARSUS

Demokrasi Anlayışı

Görüşümüze göre futbol maçı ile, parti münasebet ve mücadeleleri arasında sıkı bir benzerlik vardır.

Bir futbol maçını idare eden nasıl, yalnız başına hakem ve talimatname değilse ve bunların yanbaşında bir de spor terbiyesi ve sporcu ruhuna ihtiyaç varsa; partiler arası münasebet ve mücadeleler ide idare eden yalnız başına hükümet ve kanunlar değildir. Hükümet ve kanunların yanbaşında bir de demokrasi terbiyesi ve demokrasi ruhuna ihtiyaç vardır.

Maçta hakemin vazifesi ne ise, parti mücadelelerinde de hükümetin vazifesi aynıdır. Birinde hakem diğerinde hükümet, seyircilerin ve efkârı umumiye'nin gözleri önünde "oyunu", en küçük teferruatına varıncaya kadar daimi dikkatle takip ve tetkikle mükelleftirler. Bunlar en küçük jest ve hareketleri bile gözden kaçırmamağa, hata ve yanlışları talimatname ve kanunların ışığı altında tayin ve tesbit etmeğe, cezaları yine bu talimatname ve kanunların verdiği yetkiye dayanarak tayin ve tatbika ve neticeyi ilân etmeye mecburdurlar.

Gerek hakem olarak ve gerekse hükümet olarak, en doğru ve en ideal şekilde vazife görebilmek için, mesnet ittihaz edilecek olan talimatname ve kanunların en doğru ve en ideal bir şekilde sarıh olarak tanzim edilmiş olmasına ihtiyaç vardır. Demek oluyor ki, mevcut talimatname ve kanunların tam bir demokrasi ruhu ve anlayışıyla tekrar gözden geçirilmesine, aksak ve eksik taraflarının düzeltilmesine ve yeniden hazırlanacak kanunlarda bu hususa azami dikkat edilmesine lüzum vardır. Bu şekilde tashih ve tanzim edilmiş olan talimatname ve kanunlara dayanarak vazife görececek olan hakem ve hükümetin, uhtelerine düşen vazifeyi tam manasiyle başara-bilmeleri için, bitaraf bir gö- (Devamı dördüncü sahifede)

BANA GÖRE

Temmuzun Bu Haftası

Temmuz ayının bu haftasının Türk ilerleme ve inkilâp tarihinde özel bir durumu ve yeri vardır.

23 Temmuz biz üç tarihi vesile ile hatırlıyoruz.

23 - Temmuz - 1908 de Türk milleti kızıl sultan Abdülhamid'in zulüm ve istipdadına karşı isyan ederek ondan hakkını ve hürriyetini almasını bilmiştir. Milletimizin zulme ve istipdada bu baş kaldırışını mukaddes bir isyan olarak vasıflandırmak ta mümkündür. Netice olarak Kanunu esasi - Anayasa ilân ve meşrutiyet inde edilmiştir. Bugünleri idrak etmişlerin kulaklarında yalnız devamlı bir "yaşasın..." sesi kaldı. Çünkü enkaz haline getirilmiş koca imparatorluğumuzun üzerinde yaşayan çeşitli unsurların "hürriyet, anlayışı bir olmadı. Biz bu unsurlara geniş bir "hürriyet, müsavat, adalet ve uhuvet," hakkı bağışlarken onlar bunu "istiklâl, manasına aldılar. Parçalanmış imparatorlukta, en çok hak ve hüküm sahibi milletimiz bu hadireden ancak yeni bir inkilâbı başarmakla kurtulabilirdi.

Hahamla hocanın, papazla imamın öpüşüp bağdaştığı bu ilk çocukluk günlerimden benim kulağımda iki mısra kaldı :

Bak Hasanla Vartana,
Asker öldü Vatana...

§ § §

23 - Temmuz - 1919 u, kurtuluş inkilâbının ilk hamlesi ve müjdesi olarak hatırlıyoruz : Erzurum kongresi..

Bu tarihi kongreye direktif veren Atatürk: "Mukadderata hakim, bir iradei milliyenin

ancak Anadolu'dan zühur edebileceğini ve iradei milliyeye müstenit bir şurayı milli tesisini ve kudretini iradei milliyeden alacak bir hükümetin teşkili lüzumunu ilk hedefi mesai olarak, gösteriyor.

Bu öyle bir paroladır ki, kuvvetini Türk milletinden almıştır, ve Atatürk'ün yüksek şahsiyet ve azminde ifadesini bulmuştur; "Kuvayı milliyeyi hâkim kılmak esastır." Bu esası Türk Cumhuriyetinin temel olarak ta Erzurum kongresinde düsturlaştı ve Türk anayasasında son şeklini buldu.

§ § §

24 - Temmuz - 1929 Lozan barışının yıl dönümü..

Bütün bir düşmanlık dünyasına Türk istiklâl ve haklarını tanıttığımız günün 26 inci yıl dönümü.. Bu barışa emek harcamış olanları başta İnönü olmak üzere saygı ile hatırlıyoruz

21 - Temmuz. 1949 Boğazlar üzerindeki Türk hakimiyetinin Montröde katıldığı günün 13 üncü yıldönümü..

Ve "nihayet 23 - Temmuz 1949 Türk Hatayın, Türk anavatanına katılışının onuncu yıldönümünü, Bu kutlu yıldönümü bize Atatürk'ün Hatay için Adanada söylediği sözleri hatırlatıyor. "Kırk asırlık Türk yurdu esir olamaz, ..

Bu parola, bugün de bir nur gibi yolumuzu ışıttıyor ve biz yurdumuzu ve milletimizi sevmiş olmaktan doğan hazla İSTİKLÂL ve şerefimizi müdafaa için ıycabında ölmeyi düşünüyoruz. AKSAY

Vekil Vali Tarsus'u Gezdi

Hafta içinde İçel vekil valisi B. H. Eşrif Erkut Tarsus'a gelerek resmi daireleri gezmiş, bu arada idare hanemizi de ziyaret etmiştir.

Bu fırsatla V. valinin kısa bir hal tercümesini veriyoruz.

1322 de Edirne'de doğan B. E. Erkut 930 da Mülkiyeden mezun olup aynı sene Devlet

hizmetine girmiştir. Sırasıyle Vilâyetler idaresi şube 3 memurluğunda Çivrik, Muradiye Kaymakamlıklarında, Sirit mektubeuluğu, Bafra, Maalkara ve Adalar kaymakamlıklarında bulunmuştur.

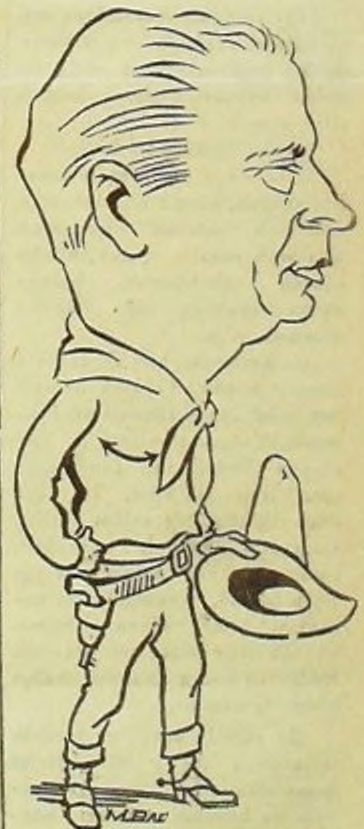
Ödemiş Kaymakamı iken nakle ve terfian İçel valiliğine tayin edilmiştir.

Tevkif edildi

Salı-Çarşamba gecesi saat 24,15 te Bakkal Hamza Çakır'ın İnönü caddesindeki dükkânında yangın çıkmıştır. Yangından haberdar olan Emniyet memurları vak'a mahalline yetişerek yangını büyümeden bastırmağa muvaffak olmuşlardır.

Dükkânda ağız açık bir kaç teneke gazyağı ve tahta parçaları görülmesi şüpheyi davet ettiğinden, Hamza Çakır sorguya çekilerek tevkif edilmiştir. Kasasında 10 lira ve içinde 2-3 liralık mal bulunduğu tahmin olunan dükkânın 60 bin liraya sigortalı olduğu söylenmektedir.

MÜTESELLİM PAŞAMIZ

"Dostum, Paşam, yok canım, derken bir gün şubhesiz, Kaymakam bey Bitlise ya Vana vali olur, Bırakmış diyorlar her gittiği yerde bir iz Meşhur meseldir bu : "Kurt izinden belli olur. "

Ramazın Sohbetleri

Yazan : Kâzım Dumancı

Gününe gün olarak oruç tutmayı gerektiren haller :

Çiğ pirinç tanesi, sade un, sade hamur, bir defada çokça tuz, adet olmaksızın toprak yemek; kiraz ve emsalinin çekirdeklerini yutmak; kâğıt, pamuk, çamur, olmamış ham meyve, kuru ceviz, badem, fıstık ve fındığı kabuğu ile yutmak; buruna ilaç çekmek boğaza huni ile ilaç akıtmak; başkasının zoru ile istemiyerek iftar etmek; diş arasında kalan nohuttan küçük kırıntıyı yutmak; ağız dolusu kusmak; bile bile duman çekmek; tan yeri ağarmışken ağarmadığı zannı ile ve güneş batmadığı halde battı zannı ile yemek yemek v. s.

Hem gaza hemde kefareti icap ettiren haller :

Bile bile yiyip içmek ve cinsi münasebette bulunmak; ağza giren yağmur, kar ve dolu danelerini bile bile yutmak; sigara içmek; enfiye ve atrun kullanmak; çiğ et ve iç yağı yemek, kavrulmuş arpa danesi yutmak, az miktarda tuz yemek, kıybet ettikten sonra bozıldı diye kasten iftar etmek v. s.

Orucu bozmuyan haller :

Misk veya gül gibi kokular kullanmak, sürme çekmek, kan aldırarak, misvak kullanmak unutarak yemek içmek, cünüp olarak sabahlamak, kulağa su kaçırmak ve elde olmadan kusmak v. s.

Ramazanda bir de teravih namazı vardır. Teravih namazı her müslümâna sünneti müekkedir. Yatış namazının iki rik'at son sünnetinden sonra kılınır. Yirmi rik'attır. İki veya dört rik'atte bir selâm verilir. Cemaatla kılmak sevaptır. İmama teravih namazında yetmiş kimsse, evvela yatış namazını kılar, sonra imama uyarak vitir namazını imamlarla kıldıktan sonra noksan kalan kısmı tamamlar.

Bu suretle oruç ve teravih namazının şer'i hükümlerini tamamlamış bulunuyoruz. Bayram ve bayram namazı hakkında da bidiklerimizi yazarak konumuza son vereceğiz.

Biz müslümanların yılda iki bayramı vardır. Biri ramazan dîğeri de burban bayramıdır. Ramazan bayramının ilk günü, orucun haram olmasına bakılırsa şer'an bir (Devamı Beşinci)

Belediye tarafından dağıtılan arsalar

Belediyeye ait gazhane civarındaki arsalarda ev yaptırmak üzere müracaat eden 86 kişi arasında, noterlik huzurunda kur'a çekilmiş ve bu suretle mevcut arsalar 16 kişiye tevzi edilmiştir. Kendilerine arsa isabet edenlerin adlarını veriyoruz.

- 1 - Hayriye Soyze. Y. Ömerlideu
- 2 - N. Sönmez H. tabibi
- 3 - N. Aydos B. muhasebecisi
- 4 - T. Tekin Tekke Mh.
- 5 - N. Tüzün B. Ebesi
- 6 - Abdurrahman Gün Şerbetçi
- 7 - H. Ercan Maliye Me.
- 8 - Y. utku Camii Atik Mh.
- 9 - T. Benli B. odacısı
- 10 - İ. Bakır Şehit Kerim Mh.
- 11 - A. dogan Osman Me.
- 12 - İsa Caba Camünür M H.
- 13 - H. Sağdıç
- 14 - İ. Hızlı Camiînur Mh.
- 15 - S. ısı B. sağlık Me.
- 16 - S. Köksal B. Zabıta Me.

CENNET

Gözünüz aydın ey ehâli!.. artık düşünmeğe lüzum kalmadı, ŞU DEMOKRASİ dünyasında herkes istediği kadar günah işleyebilir, Zira: CENNET'ler çoğaldı. Biri kabul etmedimi aldırma, elbet dîğeri kabul eder.

İnançımıza göre, bir cehennem ve karşılığı bir de Cennet vardı amma, şimdi değişti, yeni cennetler keşfolundu hamdolsun kullar da sıkıntıdan kurtuldu (!)..

İsterseniz, itikat borsasını altüst eden ebedî huzurun bu yeni makamından bir kaçını sizlere de arz edelim:

Buyurun, Bulgar CENNETİ (!) Romanya CENNETİ (!) Macaristan CENNETİ (!) ve hepsinin validesi, Sovyet CENNETİ (!)

Nasıl, meydana da bu kabar CENNET bolluğu varken, insan hareket tarzını düşünürmü artık?..

Yalnız, aklınıza, acaba bu cennetlerin UÇMAK'ları da var mı diye bir sual sormak gelebilir, fakat, kılıfını hazırlamayan minareyi çalarmı? Onları da sayıverelim, bakın: Uzak şarkta Dalstroy, Baykal nehri, Pechora, Arkangel, Karaganda - esir kampları namile maruf belli başlı Uçmakları vardır. Esir denilince yanlış anlaşılmasın sakın, galiba aslı İKSİR olsa gerek, zira burada milyonlarca insana, sabah saat 5 ve akşam 7 de verilen muazzam ziyafetlerde sade suya (HAYAT) çorbası nimetleri

ikram (!) olunur, Ferahlık ve huzur bahşeden, maden kuyularında, demir yollarında, tünellerde bataklıklarda 18 saatlik mesai ihсанları yapılır. Ayrıca, Derilerin kahnlığını boyun adelerinin mukavemetini, sıcağa tahammülü ölçen satır kesti, ip astı, furun pişti gibi muhtelif eğlenceli oyunlarla, muhterem cennet halkını (!) vakitlerini boş geçirmelerine dikkat edilir. Hülâsa ne hayat, ne hayat. Gerisini öğrenmek isterseniz, Gorgi Dimitrof ile Anna Pauker'e sorunuz. Zavalıdır şu fânî âlemde usaklıkla geçinirlerdi, cennete gittiler de rahatla kavuşabildiler.

Sakın modern huzur canınızı sıkması olmasın sayın okuyucularım. Hani Nasreddin hocaya, Cennete gitmek için ne yapmak lâzım diye sormuşlar rahmetli de evvelâ ölmek lâzım, demiş.

Merhum hâlen sağ olsa ve şöyle bir sualle karşılansa acaba ne cevap verirdi ?

- Hocam eziyetle ölmek için çabucak elden ne yapmak lâzım ?

Bize kalırsa: Yeni CENNET'lerden birine doğru acele tabanları kaldır der gibi geliyor.

İsterseniz bir de siz düşünün. NİRENGİNİZİN bütün temennisi sizler için hakiki cennette birer köşe ayrılmıştır.

Bu münasebetle bayramlarınızı tebrik eder, uzun ömürler dilerim.

NİRENGİ

Yangın Sigortaları

Karakterleri zayıf veya bozuk kimseler korkak adamlara benzerler. Korkak adamlar pek küçük bir tehlike karşısında mahvolduklarına inanarak şurasuzca ve kolayca bir cinayeti nasî işleye bilirlerse, Hâsis tamakâr ve ahlaken düşük kimselerde fazla kazanmak kaygısı veya ellerindeki her hangi bir sebeble kısmen veya tamamen kaybetmek korkusuyla her türlü hilelere tevessül ederler.

Hafta içinde, şehrimizde bir vatandaş, sigortadan menfaat edinmek için dükkânına kundak koyarak yangın çıkarmış olmak töhmetile tevkif edilmiştir. Hadise Adliye yetkilî ettiği için, şekil üzerinde mutabak yürütmüğü zait buluyoruz.

Sigorta, cemiyette maddî ve iktisadî güveni kuvvetlendirme bakımından çok faydalı bir müessese olarak kabul edilmiştir. Hayat sigortası, yangın, hırsızlık denizde batmak felaketlerine karşı mal sigortası yapıldığı gibi, meselâ güzel bir kadın güzel gözlerini, güzel ağını veya saçlarını bile sigorta ettirebiliyor.

Bütün bir mal ve mülkünü, bir kaç saatte, kızıl dilli âlevlerin arasında yanıp duman ve kül olduğunu gören bir kimsenin, bu felaketten dolayı uradığı açıklı hali, genç bir aile reisinin ölümüyle o aile efradının meydana getirdiği yükler acısı tabloyu göz önüne getirirsek sigorta müesseselerinin aslında ne kadar insani bir tedbir olduğunu anlamakta güçlük çekilmez.

Fakat dünyada öyle adamlar varki onlar menfaat çamurundan yaratılmışlardır. Camiden kilim, halı çalanlar, kiliseden şamadan aşırıları, taze mezarları açarak ölülerin ağzından altın diş arayanlar oluyor mu ?

Oluyor. Sigortadan da menfaat umanlar oluyor ve kasten yangın çıkarmak suretile en aşağılık bir cinayeti işlemekten çekinmiyorlar. komşularını da birlikte yok edeceklerini dahi hatırlarına getiriyorlar.

Şu uzun mukaddimeden masadımız sigortalı dükkânlarda zuhur eden yangınlar dolusuyle halk görüşünde hasil olan kanaati açıklamaktır. Bazı ticaret haneler sermayelerinden ve iş hacimlerinden pek üstün bedelle sigorta edilmektedir, bu ise fena düşünceliler yapacakları fena daha daha erken ve kolay sürükler. Emsalî şehrimizde vakityle görülmüştü.

Veyis Ekeer

Bağ - ı İrem

"Çeçen sayımız için hazırlanan bu yazı, yarımızın tarhğı yüründen konulamamıştır.

16 — Temmuz, 1949 tarihi, büyük bestekârlarımızdan Şevki beyin ölümünün 56 ıncu yıl dönümüydü.

Türk musikisinde çok müstesna bir yeri olan Şevki bey, 31 yıldan ibaret olan hayatında, bine yakın eser vermiş ve ne kadar yazıktır ki, henüz hayatının ilk baharında ve en verimli çağında gözlerini bu fâni aleme kapamıştır.

Bu gün bir çok besteleri, Türk musikisinin en seçme parçaları arasında yer almış olan Şevki beyin: çok beğenilen bestelerinden birinin güftesini takdim ediyoruz. Bu bestenin makamı uzal, usulü aksaktır.

Dil yâresini andırarak yâre bulunmaz
Dünyada gönül yâresine çâre bulunmaz
Her dardın olur çâresi, meşhur meseldir
Dünyada gönül yâresine çâre bulunmaz
Bâlin-i felâkette hafi et haste-i hicran
Aşk hastasının çâresini bulmadı lokman,
Beyhude tabib, yârem açup cânım acıtma
Dünyada gönül yâresine çâre bulunmaz.

4

Tarihi ve iktisadi durumunu kısaca belirtmeğe çalıştığımız Berdan; Güzelliği, şirinliği ve tarihi kalesi ile dillere destan olmuş olan Namrun yaylasının doğu ve batı kuzeyinden çıkan iki ana kolunun birleşmesiyle teşekkül eder.

Bu kollardan birincisi, Namrun'un 8 saat doğu kuzeyinde; Kozyatağı bölümünden Köşker Çürökkeler, Kartalkaya, Tanıt, Gökyar deresi, Kozpınar ve Cınlı dere menbalarını alarak, olukkoyağı köyünün batısından, Gavur bahçesi denilen mahaldeki kaynağında alarak kenzin geçidine gelir. Kenzin geçidinden sonra, Boğazkınır köyünün güneyinde suları gayet bol ve soğuk olan Karasu kaynağının karışmasıyla biraz daha büyümüş olduğu halde Karageçit köprüsüne ulaşır. Yalamak köyü civarındaki kapuzdan geçtikten sonra Kadıncık namıyla seyrine devam eder. Şamlar köyünün doğu güneyinde, deprem veya diğer tabii bir hadise yüzünden kadıncık üzerine devrilmiş olduğu tahmin edilen ve yerköprü tabir olunan büyük bir mağarada geçerken, Kırıştan köyünün altında keşbükü vadisinden gelen diğer kolla birleşir. Bu kola, Domuzın tabir olunan yerde, Gülek boğazının dar kısmından çıkarak, Çiftlik köyü yakınlarında Sarış ve çamalan suları ile Erezediği ve Kızılçukur derelelerini alan diğer tâli bir kol karışır.

Berdan'ın ikinci mühim kolu; yine Namrun yaylasının 8 saat batı kuzeyinde; Hatuşağı, Başyatak ve çökak

Berdan'ın Coğrafi Durumu

Karamüftüoğlu A. Hidayet Beyce

NAMRUN KALESİNDEN BİR GÖRÜNÜŞ

derelerinin Suçatı mevkiinde birleşmesiyle başlar. Kızıldere, Karakoyak, Cehennem deresi, pamuklu ve körmeliğin batısından seyreden, Namrun yaylasından gelen Hepkapan ve Kala adı derelerini de aldıktan sonra Sarıkavak'ın batısından takiple volkanik bir araziden geçerek Keşbükü tabir olunan vadiye iner. burada Romalılardan kalma tarihi bir köprüden (1) geçtikten sonra tekrar kapuzlar arasına girer ve Kırıştan köyünün altında Kadıncık koluyla birleşerek "karasu," adını alır.

Aşağı Sakız çukuruna doğru kuvvetli bir akıntıyla akan Berdan, Aşağı Kösebaşı ve Akçakocalı köylerinin altındaki boğazdan geçerek Ebülhadi köyü civarına inşa edilmiş olan baraja ulaşır. Burada genişçe bir kavisle elektririk ocağını çevirir ve bendde doğuya dönerek Tarsus - Adana Demiryolu üzerindeki Demirköprüyü kat'eder. İkiliç miktasında bir şallâle (2) yapı

Berdan Gazetesi yazı işleri müdürlüğüne

Tarsus

Maddî veya manevî bir kazanç temin etmek maksadiyle değil; memlekette hüküm süren ev buhranını birazcık olsun önleyebilmek, memleketin imarı bakımından belediyenin yardımcı olmak, ortaklarını kiracıktan kurtararak her yıl ödedikleri ev kiralariyle ev sahibi yapmak gibi temiz düşüncelerle kurulan kooperatifi-

miz üç yıla yaklaşan bir zamandanberi faaliyette bulunduğu halde maalesef arsa temin edememiştir.

Bu hususta gerek sözlü ve gerekse yazılı olarak belediye nezdinde yaptığımız bütün teşebbüsler akim bırakılmıştır.

Son olarak, belediye, istasyon civarında gazhane binası ile istasyon caddesi arasında bulunan arsayı kookeatifimize yermeye muvafakat etmiş ve (Devamı Beşinci)

denize döküldüğü yer arasında ki mesafenin kısa (90 Km.) oluşu ile, nehrin büyük bir kısmının hiç güneş görmeyen veya pek az güneş gören ormanlar, kapuzlar ve yarlar arasından geçmekte oluşudur.

Bu suretle Berdan hakkındaki serimizi tamamlamış bulunuyoruz. Gelecek yazımdan itibaren, (Tarsus'un tarihi eserleri) başlığı ile yeni bir seriye başlayacağız.

Konuma son verirken, Kıymetli okuyucularımın ve sayın hemşerilerimin bayramlarını kutlar ve sıhhat ve uzun ömürler dilerim.

Karamüftüoğlu A. H. Beyce

(1) — Bu güzel köprü bu gün maalesef yıkılmış bulunuyor. Haber aldığımız göre masraflarından bir kısmı hayır sever zenginlerimizden Şadi Eliyeşil tarafından ödenmek suretiyle yerine yeni bir köprü yapılması için hazırlıklara başlanılmış bulunmaktadır.

(2) — Bū gün şellâle veya çağlıyan denilen yerin, nehrin yatağı değiştirilmeden önce mezarlık olduğu, içerisinde çıkan vazolardaki kemiklerden anlaşılmuştur. Bu vazolar halen Adana müzesindedirler. Bu mezarlığın yapılmış olduğu harçla, Donuk taşın harcı arasında şayanı dikkat benzerlik vardır ki, incelenmeğe değer.

Elde bulunan eski kayıtlara göre, Tarsus'un Türkler tarafından tekrar işgal edildiği zamanlarda, bu şellâleye "Su "döküle," veya "Su tügülen," denilmiştir. Bu gün halk arasında sutügülen tabiri halâ kullanılmaktadır.

Berdan'ın suyu hakikaten soğuk bir sudur. Bunun sebebi, Kaamûs-ül A'lâmdada işaret edildiği gibi, çıktığı yerle

Demokrasi anlayışı

(Baştarafı birincide)

rüş ve hareket başta olmak zartıyla; hakemin spor terbiyesi ve sporcu ruhuyla mezolmuş spormen bir karektere, hükümetin de demokrasi terbiyesi demokrasi ruh ve anlayışla bütünlüğü sağlam bir karektere sahip olmaları lazımdır.

Bir futbol maçında "hasım-la,, nasıl samimi bir kardeşlik havası içinde, spor terbiyesi ve siporecu ruhunun içaplarına uygun olarak, takımlarının galibiyetini hazırlamağa ve temine çalışırlarsa; partiler arası münasebet ve mücadelelerde de "hasımlar,, aynı kardeşlik duygularıyla hareket etmek, demokrasi terbiyesi demokrasi ruhu ve demokrasi anlayışına içaplarına uygun olarak partilerinin muvaffakiyetini hazırlamak ve temin etmek zorundadırlar. İtiraf etmek zorundayız ki, bu gün partilerimiz arasında esen hava ideal partililik zihniyetinden mahrumdur. Konuşan diller, yazan kelemeler hitap ettikleri veya ele aldıkları şahısları neredeyse vatan haini mertebesine düşürmekte ve küfür edebiyatından şahasesler yaratmaktadırlar. İddialar ne olursa olsun siyasi olgunluk denilen şeyden henüz çok uzaklarda olduğumuz su götürmez bir hakikattir.

Futbol maçında, sıkı bir gutle topu kaleye yönelten oyuncuda alkışlanır, topu yakalayan kalecide. Biri güzel bir şut çektiği, diğeri güzel bir kurtarış yaptığı için. Burada takım tutan seyircilerden bahsetmek istemiyoruz. Onlar tabii olarak tuttıkları takımı destekleyecekler bravo, yaşa, varol nidaları ve alkış tufanlarıyla sevinçlerini belirtecekler; mağlubiyet halinde ise şansızlıktan, hakemin tarafsızlığından, karşı tarafın kırıcılığından bahsedeceklerdir. Parti ler arası münasebet ve mücadelelerde de vaziyet bunun aynıdır. Burada sizlere ve yüzde yetmiş beşi partisiz olan vatandaşlara düşecek olan vazife; bu şut ve kurtarışlar hangi tarafa ait olursa olsunlar, millet ve vatan hesabına iyi, güzel ve hayırlı hamleler taşıyorlarsa alkışlamak ve bu arada fena puvanları da not etmektir.

Yazımıza son vermeden evvel önemli bulduğumuz bir noktaya daha temas etmek

Şehirden Notlar :

RUMUZZAR VE HUSUSİYETLERİ

Bu sayımızdan itibaren, her onbağ günde bir olmak üzere "Rumuzlar ve hususiyetleri" başlığı ile, şehrimizin tanınmış simalarını; rumuzları ve çok kullandıkları kelime ve cümleleri ile ifadeye çalışacağız.

Düşünün bakalım, sahıplelerini çabucak bulabilecek misiniz?

H.S. - Netice itibariyle memleketin durumu.
K.R. - Zartalaklı.
H.E. - Gardaş.
A.C. - Halel
N.U. - Vay beyim.
R.Ö. - İznederseniz, selamlarım.
H.R. Eyvallah sultan.
A.G. - Ha ula.

Pek yakında başlıyoruz

Bütün Macaristan, Avusturya ve Almanyada meşhur olmuş, ırkının esrar çok orijinal ve meraklı bir kitabı arkadaşımız Veyis Ekener Fransızca aslından tercüme etmiş bulunmaktadır.

Avusturya imparator ve imparatoriçe sine henüz 18 yaşında iken takdim edilen bu çingene; imparatorun feci ölümünü, oğlunun intihar edeceğini ve hükümdar sülalesinin hazin atısını haber vermişti.

Kitabın ön sözünden bazı cümleler veriyoruz:

"Eğer gözler ruhun aynası ise, eller de şahsiyetin in' ikâsidir.."

"Mukadderatlarını önceden bilmeleri için, Tanrı insanların ellerine işaretler hâketmiştir. Merakla bekleyiniz.

istiyoruz. O da, partiler arası münasebet ve mücadelelerin bu gün arzettiği manzaraya bakarak, hayal ve ümitlere kapılan sırtlan sırtışlı düşman larımızla, bu halden duydukları haklı üzüntünün tesiriyle menfi düşüncelere kapılan bazı kimselere vereceğimiz cevaptır.

Bunlar ve bu gibiler şundan kat'iyyen emin olmalıdırlar ki; bu millet; harici veya dahili bir tehlike mevzubahs olduğu takdirde, her türlü düşünce ve mülâhazayı bir tarafa bırakarak, husumet, dargınlık, kin, nefret ve hırslarını unutarak, birleşmeyi becerebilecek bir millettir. Tarih şahidimizdir. O tarihi yapan dedelerimizdir. Bizler de o kahramanların torunlarıyız.

Berdan

Tarih Oyunu

İşte size, çok eğlenceli ve istifadeli bir vakit geçirmenize vesile olabilecek bir oyun. Adı tarih oyunudur.

Aklınızda bir isim tutun. Bu ismin, herkesin bilebileceği meşhur bir şahsiyete ait olması şarttır. Sağ veya ölü olabilir. Yalnız tuttuğunuz ismin bütün hususiyetlerini, soracağımız suallere cevap verebilmeniz için bilmeniz lazımdır. Meselâ Eflâtun'u, Konfiçyüzü, Kleopatra'yı, Napolyon'u, Fatih'i veya Dante'yi, Şekspir'i Nasrettin Hoca'yı, Baki'yi yahut ta bunlar kadar meşhur olmuş diğer bütün ilim adamlarını şairleri, edabiyatçıları, siyasi şahsiyetleri tutabilirsiniz. Fakat bunların yaşadıkları zamanı, milliyetlerini, dinlerini, şöretini temin eden eser veya hadiselerini ve diğer hususiyetlerini çok iyi bilmeniz iktiza eder. Bize, tuttuk dediğiniz zaman, size 20 soru soracağız. Bu suallere yalnız (evet veya hayır) kelimeleriyle cevap vereceksiniz. 20 soru tamamlandığı zaman bu ismi size söyleyeceğiz.

İki arkadaş arasında oynanabilecek mükemmel bir oyun olan tarih oyununa burada bir örnek vereceğiz. Yalnız, soruları sorup karşılıklarını yazacak fakat ismi vermeyeceğiz. Düşünün bakalım bu zat kimdir. İsmi bulduğunuz takdirde beyaz bir kâğıda yazarak adresinize beraber bize gönderiniz. Doğru halledenler arasında kur'ile 10 kişiye muhtelif hediyeler vereceğiz. Cevapların en geç 5. Ağustos. 1949 akşamına kadar idarehanemize gönderilmiş olması lazımdır.

Başlıyoruz:

- 1 - Sağ mıdır ?
- Hayır.
- 2 - Erkek miydi ?
- Evet.
- 3 - İslâm dinine mi mensuptu ?
- Evet.
- 4 - Türk müydü ?
- Evet.
- 5 - Siyasi bir şahsiyet miydi ?
- Evet.
- 6 - Şöhretini buna mı borçludur ?
- Hayır.
- 7 - Güzel san'atlardan birine mensup bir şahsiyet miydi ?
- Evet.
- 8 - Şairliği var mıydı ?
- Evet.
- 9 - Şöhretini yapan şairliğimdir ?
- Hayır.
- 10 - Şu halde bir ilim adamı mıydı ?
- Evet.
- 11 - Şöhretini bu sahaya mı medyundur ?
- Evet.
- 12 - Aynı zamanda bir fikir adamı mıydı ?
- Evet.
- 13 - Pek âla, şöretini temin eden amillerden biri de bumudur ?
- Evet.
- 14 - Yeni yazı ile yazılmış, kitap halinde eseri var mıdır ?
- Evet.
- 15 - 19 uncu yüzyılda mı doğmuştur ?
- Evet.
- 16 - Birinci cihan harbinde sağ mıydı ?
- Evet.
- 17 - İctihat ve terakki cemiyetinde çalışmış mıdır ?
- Evet.
- 18 - İstanbulda mı ölmüştür ?
- Evet.
- 19 - Üldüğünde siyasi bir vazifesi var mıydı ?
- Evet.
- 20 - Mezarı Sultan Mehmet türbesinde midir ?
- Evet.
- Şu h lde bu ..... tr.

İKİ DİNLE BİR SÖYLE

Günlerdenberi gazetelerde okuyoruz :

"- Nihat Erim faian yerde beyanat verdi... D.P. ye hücum etti..."

"- Celâl Bayar'ın Nihat Erim'e verdiği cevap... Ve muhalefet, iktidar diye bir kör döğüşüdür gidiyor.

Burda anlamadığımız bir şey varsa oda, bu beyanat ve cevapların 18 milyona hitap edildiği halde bu muhteşem küllenin dilek, şikâyet, tenkit veya muvafakatlarının göz ucuyla olsun görülmemesi ve işitilmemesidir.

Gönül isterki, bu kabil konuşmalar atalarımızın bize miras bıraktığı şu cümle gibi olsun :

(İki dinle bir söyle..)

Objektif

İÇME SULARINDA KİREÇİN ROLÜ

Şehir içme suyu konusunu, çok önemli bir dava olarak ele almış olan gazetemiz! bir yandan incelemelere devam ederken, diğer taraftan ortaya attığı iddiaların doğruluğu üzerinde ısrarla durmaktadır.

Günün imkânları ne olursa olsun, bu hayati davanın bir an evvel halli hususunda derhal harekete geçmek lazımdır. Belediyemizin ne düşündüğünü öğrenmek istiyoruz.

Geçen nüşhamızdaki yazıda kireç miktarının pek önemli olmadığını yazmıştık. Bu iddiamızı tevşik maksadıyla Ülkü mecmuasının 933 senesi kolleksiyonunda rastladığımız Pr. K. Çağlar'ın kireçli suya dair bir yazısını kısaltarak veriyoruz.

Hangi suları içmeli

İnsan susuz yaşayamaz, hayvanlar ve otlar da insan kadar suya muhtaçlardır. İnsan, hayvan ve nebata diyebilirim ki, aynı hassadaki sular faydalıdır. Yalnız bu işte insan, hayvana hayvan, ota göre daha hassastır. Fakat ne de olsa, nasıl ki kendi içeceğimiz suya ehemmiyet veriyorsak, hayvanımıza içireceğimiz su ile mahsulümüzü suluyacağımız suya da dikkat etmeliyiz lazımdır.

Fena hassas, pis bir su bizi ve hayvanlarımızı hasta ettiği gibi mahsüllerimizi de kurutabilir.

Bu müşahabemizde içeceğimiz suların bahsedilecektir. Suyun içinde erimiş bir halde bulunan bazı maddeler dolayısıyla kendine mahsus bir tadı vardır. Bu maddeler olmazsa su insanı kandırmaz, fazla olursa tiksindirir. Suları yumuşak, sert ve çok sert olmak üzere üçe ayırırlar. Suda bu sertliği yapan maddeler, onda erimiş halde bulunan kireç ile, aynı hasele olan magnezî cisimleridir.

Bir kilo suda 10 miligram kireç bulunursa o suyun sertlik derecesi 1 dir. Demek oluyor ki bir litre için her on miligram "gramın binde biri", kireç suya 1 sertlik derecesi veril. 1 ile 10 arası serlik derecesi gösteren sular yumuşak, 10 ile 20 arası sert ve 20 den yukarı olanlar çok serttir.

Sert ve çok sert fabrikacılıkta ve ev işlerinde makbul sayılmazlar.

Bazı şehir su tesisatlarında kireci azaltmak için hususî tertibat yapılır yani suyun serliği azaltılır. Bu doğrudur? Kireci fazla olan sular fena sular mıdır? en iyi içme suları hangileridir? Hekimlerin, midesi zayıflara yumuşak su tavsiye etmeleri, bu için

esasını bilmiye halk arasında hafif veya kireci az su içmenin doğru hakkında bir kanaat uyandırmıştır. İyi su, kireci az olan su değildir. Bir çok insanların bünyesi kireçli suları kaldırmaz. Fena su kireçli olan sular değil, içinde diğer bazı maddeler bulunan sulardır.

Klor, suda bildiğimiz mutfak tuzunu yapar, Nitrat, Nitrit ve Amonyok cisimleri suda bulaşık hastalıkları taşımak istidadı olduğuna gösterdiğin-böyle sular içilmemelidir. İçinde fazla uzvi maddeler bulunan sular da fenadır.

Bu son saydığımız maddeler suya "mikrop ve hastalık yatağı, olma kabiliyetini verirler. Kireç zararlı olmak şöyle dursun faydalı, hatta daha doğru bir sözle vucuda lazım bir maddedir.

Almanyada hotha şehrinin halkı sert su içerken şehre suyun kirecini azaltan tesisat yapıldıktan sonra askerî kabiliyetlerini kaybetmişlerdir.

Yumuşak su içmek maalesef âdetâ moda haline geldi. Büyük şehirlerimize her taraftan hafif ve pahalı sular geliyor. Yemek masamızda sıhhatimiz iyi olduğu halde hafif ve pahalı su bulundurmaya âdetâ marifet sayıyoruz. Bilmiyoruz ki kendimizi ve bizimle beraber sofraya oturan çocuklarımızın sıhhatlerine kastediyoruz.

Kemiklerimizi yapan dişlerimizi sağlamlaştıran, sinirlerimizi düzelten, ciğerlerimizi koruyan, çocuk yapma kabiliyetini çoğaltan bit maddeyi hem de fazla para vererek önümüzden savuyoruz.

Hasta olanlar doktorun tavsiye ettiği suları içmekte mazurdurlar, fakat hiçbir sebep yokken suyun hafif olmasına koymak doğru değildir.

Serbest Kürsü

(Baştarafı Üçüncüde)

keyfiyeti 30.6.930 tarihli genel kurul toplantısında karara bağlanmıştır. Fakat, metre kare için tesbit edilen fiyat uygun bulunmayan kooperatifimiz; mezkûr arsanın istasyon caddesi üzerinde bulunan ve kur'a ile satılmış olan ilk parselinin de 100 kuruştan verilmiş olduğunu, kooperatife verilmesi ta-karrür eden diğer beş parsel arasında kıymet farkı gözetilmesi gerektiğini haklı olarak ileri sürmüş ve fakat müsbet bir netice elde edemeyeceğini anlayınca 100 kuruşu aynen kabul etmek zorunda kalmıştır.

Netice olatac belediye ile kooperatifimiz arasında aylarca muhabere devam etmiş, iş kırtasiyecilikten filiyat sahasına bir türlü çıkarılamamıştır.

Bu gün, beleye mezkûr arsayı kooperatifimize vermekten imtina etmiş ve 6. 7. 1948 tarihinde yürürlüğe giren 28.6. 1948 tarih ve 5228 numaralı (Bina yapımını teşvik kanununa) tabi tutarak, bu kanun hükümleri gereğince satılığa çıkarmış bulunmaktadır.

Bunun üzerine kooperatifimiz, belediyece yapılan muamelelerin kanunsuz olduğuna, üzerinde işlem yapılmış ve karar alınmış bir muamele, işlem tarihinden sonra çıkan bir kanun tesir edemeyeceğine inanmış olmakla keyfiyeti İç İşleri Bakanlığına şikâyet etmiştir. Aradan iki ay mütevaciz bir zaman geçmiş olmasına rağmen Bakanlıktan henüz bir cevap alınamamıştır. Gayelerimizin tahakkuku yolunda hususî arsa temin etmeye çalışıyoruz. Fakat derdimizi ve hüsnüniyetimizi kimseye dinletememekten mütevellit bir üzüntü duymaktayız.

Keyfiyetin sayın gazeteniz vasıtasıyla efkârı umumiyeye duyurulmasını rica eder saygılarımı sunarım. 21.7.1949
Bahçelî evler yapı kooperatifi
İmza

Mes'ut bir doğum

Haber aldığımız göre, Belediye ikinci kâtibi Ali Tezeren'in (ismi diğeriyle, dünün meşhr futbolcularından aşçı Ali'nin) bir erkek çocuğu dünyaya gelmiştir.

Bu mes'ut ana babayı tebrik eder; "Namık, larına diğeri iki kardeşle birlikte analı, babalı ve hayırlı ömürlü dileriz.

BERDAN'ın BAYRAM HEDİYELERİ

— V. Vali B.A.Ş. Erkut'a : Hoş geldiniz levhası

— Belediye Başkanı B. H. Seçkin'e : Berdanın kaynağından bir damacana su

— Kaymakam B. Valâ Kutize : Dürbinle seyredilir geniş bir stadym

— Dr. Mahir Kürklü'ye : 300 bin oy

— B. Muvaffak Uygra : Bir hatıra defteri

— B. Ş. Saip Borhan'a : Devlet kuşu

— B. Ş. Eliyeşil'e : Nazar boncuğu

— B. M. K. Karamehmet'e : Bir düldül

— Tekel md. B. C. Ekizalpa : Seksoloji mecmuasının bir yıllık abonesi

— B.R. Özavcı'ya : Bir frak

— B. Kâzım Dumancı'ya : Cenneti âlada bir köşk

— B. N. Beyce'ye : Bir kurtu lokum

— B. B. Tısoğlu'na : Bir tapa tabancası

C.H.P. ye : Muhabbet tılsımı

— D. P. ye : Eşya piyango-sundan 1 milyon

— Millet P. ne : Tarsus'ta serdengeçti bir müteşebbis beyet

— B. C. Yazıcı'ya : Can kurtaran

— Gülek gazetesine : Gitti geldi kolleksiyonu

— Berdan ailesine : Bir rotatif.

Ramazân Sohbetleri

(Baştarafı ikinci sahifede)

gündür. Buna sonradan iki gün daha ilâve edilmesi uygun görülmüş ve bu suretle üç gün olmuştur.

Bayram namazı iki rik'attir. Yolcu, hasta, kör ve kütürüm olmiyan erkeklere vaciptir. Cemaatla kılınır. Üçü birinci rik'atta fatihadan evvel, üçü de ikinci rik'hatta fatihadan sonra rükûa varmadan evvel olmak üzere altı tane vacip olan tekbiri vardır.

Sayın okuyularım, maktelerimde bir çok noksalarım mevcut olduğunu müdrükim. Bu noksanlarımın kıymetli bilgilerinizle temamlanacağına emin olarak özür diler, bayramınızı tebrik ederim.

Kâzım Dumancı

Sahibi : Sami DURAL

Yazı işlerini fiilen idare eden :

Veyis EKENER

İdare yeri : Şadırvanlı han hususi

daire - TARSUS

Basıldığı yer : TÜRKEDOĞRU

Basımevi ADANA

Berdan

Pazartesi günleri çıkar,
Haftalık müstakil gazete.

Yılığ: 5 Lira

Altı aylığı : 3 Lira

Sayısı : 10 Kuruş

Resmî ilânların satışı 20 kuruştur.

Hususi ilânlar pazarlığa tabidir.

Komisyonculardan şikâyet

Bazı üzüm müstahsilleri; de paralarını alamadıklarını söyleyerek şikâyet etmişlerdir. Tarsus Ticaret ve Sanayi Odasına başvurarak :

1 — Komisyonculardan bazılarının, aslında iki kilo olan üzüm sandıklarından dört kilo kırdıklarını,

2 — Üzüm fiyat verdiklerini,

3 — Alacaklı oldukları hal-

Bunun üzerine Oda hareketine geçmiş, ilgili meslek heyetini toplantıya davet etmiştir. Şikâyetçilerinde iştirak edecekleri bu toplantıda, durum görüşülecek ve bir karara bağlanacaktır.

(İLÂN)

Tarsus Belediye Başkanlığından :

Sıra No:	Mahallesi	Bulunduğu mevki	Miktarı	Ma-	Muhammen	Tevlaat	
				hammen	araba	bedeli	
			adedi			Tutarı	
						Lira	Lira Kr.
1	Esklömertli	Çinkolu mağaza	2210			3315	248 50
2			526			802	60 15
3	Zorbazhark	Çukurlar yolu	2405			4299	315 50
4	İncebark	Gözlüküle arkası	1731			2587	194 00
5	Esklömertli	Çinkolu mağaza batısı	1345			2017, 50	153 30
Y E K Ö N			8618			12930,00	976 82

Mahallâtten ve belediye temizlik hayvanlarından hasıl olan ve yukarıda muhammen araba adedi, muhammen bedeli ve sair hususları yazılı çürütülmüş gübrenin toptan ve depoda olduğu gibi açık artırma ile 14/7/949 tarihli satışında sürülecek peyler lâyih had görülmüştüğünden (2490) sayılı kanun uyarınca 14/8/949 tarihine kadar biray zarfında pazarlıkla satılmasına belediye encümenince karar verilmiştir.

Talip olanlar her zaman belediye başkanlığına müracaat edebilirler. Keyfiyet ilgililere duyulur.

Tarsus Belediyesi

Tanınmış İsveç malı OPTİMUS marka lüks ve GAZ ocaklarımız gelmiştir

Az gazla çok iş yapmak ve kullanışlı bir gaz ocağı veya lükse sahip olmak isterseniz, bir defada aşağıdaki adrese uğramayı ihmal etmeyiniz.

OPTİMUS marka gaz ocakları ve lüksleri şık ve zarif oldukları kadarda dayanıklıdır.

Adres: Mahir Sucularlı

Küçükminare Çarşısı No: 14

TARSUS

Sayın müşterilerimize

PHILIPS in, sabırsızlıkla beklemiş olduğunuz 6 — minyon lambalı, ceviz möbleli, yeni model pilli radyoları gelmiştir.

Yine PHILIPS in akümütlü veya ceryanlı, diğer bütün tipleri acantamızda mevcuttur.

LAMBALARI YENİ VE KULLANILMAMIŞ BİR PHILIPS RAYOSUNU ANCAK RESMİ ACENTASINDAN TEMİN EDEBİLECEĞİNİZİ UNUTMAYINIZ.

Peşin veya taksitle satış müşterilerimizin arzusuna bağlıdır. Her iki türlü satışta AZEMİ SUHULET göstermek vazifemizdir.

§ § §

50 Yıllık bir tecrübe ve mesainin mahsulü LEONARD marka buzdolapları satışa arz edilmiş bulunmaktadır. PHILIPS in LEONARD marka buzdolapları sağlamlığı, kullanışlı oluşu, ceryan sarfiyatının azlığı, sessizliği, motörünün kabili tamir oluşu, ıstıklığı ve gayreti ile bütün dünyaca tanınmış, tercih edilmiş ve rağbet kazanmıştır.

LEONARD marka buzdolaplarının bütün bu meziyetlerine rağmen fiyat 1135 liradır. Sayın müşterilerimiz 235 lirasını peşin vermek ve her ay 100 lira ödemek şartıyla bir buzdolabına sahip olabilirler.

§ § §

HAKİKİ İNGİLİZ ÇELİĞİNDEN yapılmış sağlamlığı kadar zarafetiyle de dillere destan olmuş olan RALEIGH marka bisikletlerimiz, peşin veya taksitli olmak üzere satışa çıkarılmıştır.

Eğer hakikaten bir bisiklete ihtiyacınız varsa RALEIGH marka bisikletleri tercih ediniz.

Satış yeri: PHILIPS Radyoları resmi satıcısı: AZİZ GÜRSES — TARSUS

Her türlü baskı işlerinizi Türkedoğrudan yaptırabilirsiniz